

ХАНАЛАС УЛУУҔУН
КИИННЭММИТ БИБЛИОТЕЧНАЙ СИТИМЭ
ИНФОРМАЦИЯ – БИБЛИОГРАФИЯ САЛААТА

ВАРЛАМОВА АННА ЕГОРОВНА -
АЙЫСХААНА

Биобиблиографической ыйынньык
2-с таһаары

Россия Суруйааччыларын уонна Суруналыыстарын союһун чилиэнэ, Саха Республикатын культуратын үтүөлээх үлэһитэ, СР үөрэбириитин туйгуна, СР Бэчээтин туйгуна, Евразия суруйааччыларын лигатын “Литературнай олимп” диэн Норуоттар икки ардыларынаағы мэтээл, Саха сирин суруналыыстарын сойууһун “Суруналыыстыкаҕа кылаатын иһин” анал бэлиэ хаһаайката.

Покровская - 2017

УДК 016.929
ББК 91.9: 83

Ыйынньыгы хомуйан онордулар:

А.М. Наумова – Улуустаабы киин библиотека информация - библиография салаатын кылаабынай библиограба.

З.С. Келина – Улуустаабы киин библиотека информация - библиография салаатын сүрүннүүр библиограба.

Варламова Анна Егоровна - Айысхаана: биобиблиогр. ыйынньык; 2-с ситэриллит таһаары / хомуйан онордулар А.М. Наумова, З.С. Келина; Хаҥалас улуунун киин б-ката. – Покровскай: ИП «Никифоров А.М.». – 2017. – 60 с.

УДК 016.929
ББК 91.9: 83

КИИРИИ ТЫЛ

Россия Суруйааччыларын уонна Суруналыыстарын союһун чилиэнэ, Саха Республикатын культуратын үтүөлээх үлэһитэ, СР үөрэҕириитин туйгуна, СР Бэчээтин туйгуна Анна Егоровна Варламова – Айысхаана үгүс өрүттээх үлэтин уонна кини туһунан литератураны кытта билсигиннэрэр биобиблиографическай ыйынньык оноһулунна.

Ыйынньык культура, литература үлэһиттэригэр уонна А.Е. Варламова - Айысхаана олоһун, айар үлэтин кытта билсиэн, үөрэтиэн баҕалаахтарга ананар.

Бу ыйынньыкка барыта 1985 сылтан 2017 сыл олунньу ыйыгар диэри бэчээккэ тахсыбыт барыта 527 үлэ түмүллэн киирдэ.

Ыйынньык ф.н.к. С. Е. Ноева “Айысхаана прозата - аныгы кэм сиэркилэтэ” диэн Айысхаана айар үлэтин туһунан суруйбут ыстатыйатыттан саҕаланар.

Ыйынньыкка библиографическай суруйуулар 2 салааҕа арахсаллар:

I. А.Е. Варламова – Айысхаана үлэлэрэ

1.1 Кинигэлэрэ.

1.2 Хомуйан онорбут үлэлэрэ.

1.3 Редакциялаабыт кинигэлэрэ.

1.4 Хаһыаттарга, сурунаалларга, кинигэлэргэ тахсыбыт үлэлэрэ.

1.5 Хаһыаттарга, сурунаалларга ыстатыйалара.

1.6 Электроннай таһаарыылар.

II. А.Е. Варламова – Айысхаана олоһо уонна айар үлэтэ.

2.1 Олоһун уонна айар үлэтин туһунан.

2.2 Айымньыларга ыстатыйаларга ахтыллан ааһыта.

2.3 Буклеттарга.

Библиографическай суруйуулар тахсыбыт тылларынан араарыллаллар, ол иһигэр сылларынан наарданаллар уонна сыллар истэригэр алфавитынан тураллар. Ырытыылар (рецензия) туһааннаах айымньытын кэнниттэн “Рецензия” диэнинэн киридилэр.

Ыйынньыкка библиографическай суруйуулары онорорго манньк стандарт туттулунна. “ГОСТ 7.1-2003. Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления”. Тыллары “ГОСТ 7.12-2003. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила” диэннэ олобуран кылгатылынна.

Бу ыйынньык бары библиографическай ыйынньыктар быраабылаларыгар олобуран оноһулунна. Хомуйан онорууга Саха сирин Национальнай библиотекатын справочнай аппараттара, автоматизированнай региональнай библиографическай база, Ханалас кииннэммит улуустаабы библиотекатын автоматизированнай библиографическай базата, улуустаабы библиотека справочнай аппараттара, Саха Республикатын бэчээтин летописа (1958-1991), Чолбон (Хотугу сулус) (1926-1992) библиографическай ыйынньыктар туһанылыннылар.

Библиографическай суруйуулар аннотациялара суруйуу тылыттан сахалыы, нууччалыы бэрилиннилэр. Бүтэһигэр библиографическай суруйуулар анал ааттарыгар көмө ыйынньык оноһулунна.

АЙЫСХААНА ПРОЗАТА – АНЫГЫ КЭМ СИЭРКИЛЭТЭ

Билинни кэмнээх саха литературатын сайдыытын, аныгы туругун биир ураты көстүүтүнэн дьахтар литературата буолар. Дьахталлар айар куоластара саналыы тыыннаммыт саха литературатыгар сонун уобарастары, тиэмэлэри киллэрбитэ, уус-уран өттүнэн дьахтар айылгытыттан терүөттэнэн тахсар болжомтолоох, дирин толкуй, интуицияҕа олоҕурбут уус-уран көрүү, имигэс тыл-өс саха дьахтара билинни общество олоҕун-дьаһабын, проблемаларын туһунан тууйуллубут санаатын этиэн баҕата күүһүрбүтүн бигэргэппиттэрэ. Дьахтар суруйааччылар ортолоругар Анна Егоровна Варламова-Айысхаана оскуола олоҕун, ыччат туһунан билинни литератураҕа туспа жанровай сокуоннардаах тиэмэнэн, В.С.Яковлев-Далан, Софрон Данилов үгэстэрин салҕаан, эдэр дьон аныгы кэмнэ кыһалҕаларын хорсундук сийилээн, проза уустук дьарыгар дьонуннаахтык ылсыбытынан ааҕааччыга итэҕэппитэ, тута сонурҕаппыта.

А.Е. Варламова элбэх сыллар усталарыгар иитээччинэн, саха тылын уонна литературатын учууталынан, Ханалас улууһун Дьөппөн, Горнай улууһун Маҕарас оскуолаларыгар иитэр үлэбэ директоры солбуйааччынан үлэлээбитэ. Оскуолаҕа үлэлиир кэмнэригэр Анна Егоровна “Дьөппөн кэнчээрилэрэ” литературнай-юнкоровскай пост, “Кэнчээри” литературнай куруһуок салайааччы тынан үлэлээн, үгүс оҕону кэлин учуутал, суруналыыс буоларга көбүлээбитэ.

Айысхаана прозатын уратыта диэн авторскай индивидуальность бэрт чаҕылхайдык бэриллэр. Авторскай “мин” үс көрүн уларыян, Дьахтар, Ийэ, Учуутал көрүүтүн, үс куолаһ нөнүө иһиллэр. Онон Анна Варламова прозатыгар сыһыаран, ону тэнэ атын дьахтар-суруйааччылар айымньыларын кыттыһыннаран, саха прозатын гендернай таһымна көрүү, дьахтар ураты уус-уран истиилин, феминнэй истиили бэлиэтиир, ону литературоведческай проблема быһыытынан чинчийэр наада.

Автор утуу-субуу бэчээттэнэн тахсыбыт “Хахсаат тыал” (1992), “Кун бэлэбэ” (1995), кэлин “Ыраатар бэйэбин сайыһа” (2007) кэпсээннэр хомуурунньуктарыгар таптал, итэҕэйсии, бырастыы гыныы аныгы дьалхааннаах үйэбэ миэстэлэрэ, киһи дьылҕатын, аналын өйдөбүллэригэр дьүөрэ тутуллан дьахтар мындыр философиятын арыяллар. Кинигэлэри иилиир-саҕалыыр биир кэлим концепция саха дьахтарын дьылҕата буолар.

1987 с. народнай поэт Семен Данилов 70 сыллаах үбүлүөйүгэр аналлаах литературнай куонкуруска “Хахсаат тыал” сэһэн I миэстэни ылбыта.

Суруйааччы айымньылары “Кырдал кыталыккара”, “Үтүө аргыс”, “Суол тоҕойугар” хомуурунньуктарга, “Чолбон”, “Полярная звезда” сурунаалларга бэчээттэммиттэрэ.

Прозаҕа холонон эрэр эдэр суруйааччы тута уларыйыы кэрдиһигэр үктэммит обществоҕа баар проблемаларга болҕомтотун ууран, общество уонна киһи икки ардынааҕы сыһыаны уус-ураннык сырдатарга холоммута. Онон кини прозата маннайгыттан социальной-психологической хайысхаламмыта.

“Ыраатар бэйэҥин сайыһа” кинигэҕэ түмүллэ сылдьар “Олох өксүөнэ”, “Таптал сулуһа”, “Хардарыа дуо Айталыына”, “Тайыһа”, “Килбик иэйии”, “Аасыһы”, “Бу дьыэҕэ уһаамыах”, “Сааскы көмүөл кэнниттэн”, “Албынна үктэти”, “Сүрэхтэн сүпкэкин” айымньыларга сүрүн тиэмэ – дьолу булуу. Дьол ким эрэ өйдөбүлүгэр тапталы көрсүү, кырдыгы булуу, олоххо аналы өйдөөһүн.

Суруйааччы кэпсээннэригэр ойууланар герой идеальной дьахтар буолбатах. Кини олобугар үгүһү толкуйдуур, итэҕэстэри да онортуур, элбэҕи саарбахтыыр, мунаарар, күннэҕи олохпугар биһигини тулалыыр дьахтарбыт. Мин саныахпар, бу олоҕу кырдыктаахтык хайдах баарынан ылынар, идеальной, сымыйа герой уобараһын онорору экирэтиспэт. Ол – суруйааччы ситиһиитэ. Хаайыттан кэлэн оҕолорун детдомтан булан ылар Фаина (“Олох өксүөнэ”), бүдүрүйэн ылбыт Тайыһа (“Тайыһа”), соҕотох ийэ Туйаара Унарова (“Аасыһы”), аныгы олох угаайтыгар киирэн биэрбит Жоржетта (“Албынна үктэти”) у.д.а. бэйэлэрин сыһаларыттан, алҕастарыттан үөрэнэллэр. Маннай көрүүгэ бу дьахталлар кырдыктарын булуналларыгар дьылҕа хаан илиитигэр бас бэринэр, нэс курдуктарын иһин (бутуурга хаайыыга барбыт Фаина, Хомустаан Иванович тапталыттан akkaстаммыт Пелагея Павловна, дьүөгэтиттэн хомойбут Марта, дьон тылыттан тэптэрэн хаайыы дьылҕаламмыт Тайыһа, таптыыр уолугар Дуоланна иэйиитин билиммэтэх Алина Тимофеевна, тапталга албыннаппыт соҕотох ийэ Туйаара, соччо таптаабакка кэргэн тахсыбыт омук тылын учуутала Майя Михайловна, рынок сыһыаныгар албыннаппыт Жоржетта) кинилэр саха дьахтарыны сэмэй, холку, мындыр майгыларынан хайҕаталлар, убаастаталлар.

Кэпсээннэргэ автор куолаһа, позицията сонундук дьэнкэрэр: сэһэргээччи бу аттыбытыгар баарын кэриэтэ ойууланар. Холобура, “Бу дьыэҕэ уһаамыах” кэпсээннэ автор-сэһэргээччи-событиеҕа кыттыһааччы быһыытынан ураты оруоллаах. “Чэ, сыттын. Эн биһиги даҕаны манна уһаамыах. Саҥа сэрбэллэ быкпыт уйаҕас дууһалаах Миилэ кыысчаан курдук, бу дьыэ аанын сабыах...”, “Хардарыа дуо Айталыына” айымньыга “Ол онуоха ааҕааччыам, хардарыа дуо Айталыына эрэнкэдитэр көрүүнэн эбэтэр хойутаабыт ньургунуну тымныы хаһын хаарыйбытыны тута хаҕыс сыһыанынан антах анныах бэйэтэ дуу...”

Суруйааччы поэтикатын биир сонун ньыматынан сэһэргээһин стилизацияланыыта, кэпсээн иһигэр кэпсээн форматын талан суруйара буолар. Айысхаана, уопсайынан, автор позициятын, былаанын уус-уран айымньыга туһаныыга саҥа ньымалары көрдүүр, ол курдук айымньыга ойууланар ситуацияны ордук итэҕэтиилээх онороору автор бэйэтин оруолун атын айыллыбыт персонажка итэҕэйэр. Холобура, “Олох өксүөнэ” кэпсээннэ дьахтар дьылҕатын туһунан сийилээһин детдом иитээччитэ дьүөгэтин кэпсээнигэр олобуран; “Таптал сулуһа” айымньы сааһырбыт дьахтар дьүөгэтэ ыалдыттата ыңырыытын кэннэ уруккуну ахтыы быһыытынан; “Хардарыа дуо Айталыына” кэпсээннэ Марта урукку дьүөгэтин суолга соһуччу көрсөн баран ааспыт олобун кэрчигин кыһыгар кэпсиирин курдук; “Тайыһа” кэпсээннэ Сахаайа Дмитриевна вокзал буфетыгар Тайыһаны кытта соһуччу көрсүһүү кэннэ уруккуну ахтыытын быһыытынан; “Килбик иэйии” кэпсээннэ таптал историята учуутал кэпсээнин форматынан суруллубуттар. Олох историятын дьин-чахчы көрбүт уонна кэпсиир сэһэргээччигэ-нарраторга ааҕааччы ордук итэҕэйэр. Бу суруйааччы кэпсиир историялара олоххо дьин буолалларын, биһигини тулалыыр дьонно маннык майгыныыр дьылҕа үгүһүн туһунан санатар буолуон сөп.

Анна Егоровна айар үлэтигэр биир бэлиэ суолталаммыт айымньынан 2004 сыллаахха туспа кинигэнэн бэчээттэммит “Сүлүһүннээх иннэ” сэһэн буолар. Айымньы Үүнэр көлүөнэлэр фондалара, икки Суруйааччы сойууһа, “Бичик” кинигэ кыһата тэрийбит республикатааҕы литературнай куонкуруска 2-с миэстэни ылбыта, ааҕааччы киэн аранатын долгуппута, сэнээрдибитэ, сэһэн кэпсиир сытыы тиэмэтин ырытан, ааҕааччы конференцията, диспуттар, радиоҕа, телевидениеҕа анал биэриилэр ытыллыбыттарга, хаһыаттарга, “Чолбон”, “Көмүөл”,

“Иити кыһата” сурунаалларга үгүс биһирир ыстатыйалар, рецензиялар бэчээттэммиттэрэ. 2006 с. А.Е. Варламова СР ИДьМ ыппыт “Норуот туһугар сулуоспа – иэспит уонна үрдүк чиеспит” куонкуруска “Публицистика бастын айымньыта” номинацияҕа I истиэпэннээх лауреат үрдүк аатын, ону тэнэ СР Доруобуйатын министиэристибэтэ тэрийбит чөл буолуу уонна доруобуйа проблемаларын бастын сырдататы иһин республикатааҕы суруналыыстар куонкурустарын дипломанынан буолбута.

Айымньыга аныгы олох биир сытыы проблематын – наркомания алдьархайын туһунан итэҕэтиилээхтик сиһилэнэр. Ийэ киһи, Учуутал куолаһа аймалҕан, долгуйуу дуорааннанан чаҕылхайдык бэлиэтэнэн ааһар.

Анна Варламова психологической мэтириэти, саамай уустуга диэн, суруйааччыга эрэ барытыгар кыаллыбат суолу – характер сыһыа уларыытын (сайдытын эбэтэр деградациятын) итэҕэтиилээхтик ойуулуургар буолар. Айымньыга ойууланар уобарастар тус бэйэлэрэ эйгэлээх, үөрэр, куттанар, долгуйар, хомойор, биһирэнэр хаачыстыбалаах, омсолоох, итэҕэстээх даҕаны, толору личность дьон. Кристина, Лаврик Ноев, Антон Силин, Люда Дронова, Костя Шилов, Ян Киреев у.д.а. Автор хас биірдии персонаһы сатабыллаахтык билиһиннэрэр: төрөппүттэрин арахсыыларыттан тэптэрэн, мөлтөх куттаҕас характердаах, наркотик дьаллыгар ыларбыт Ян Киреев, чугас дьоно иэдээннэ тэбиллэн эрэллэриттэн дьиксинэр Кристина кыыс, үөрэтэр оҕолорун дьылҕаларын туһунан ыаранната толкуйдуур учуутал Алена Георгиевна.

Айысхаана айымньы тиэмэтин арыыйарыгар, сюжеты сайыннарыгар уустук ситуацияны табыгастаахтык онорор маастарыстыбатын бэлиэтиир тоҕоостоох. Автор сюжет сайдытын, кульминациятын таба тайанар: айымньыга ойууланар сюжетнай линиялар түмсэн, тынҕаһын сыһыа-баайа куурэн баран (Ян наркоман буолуутунан, кыыс өлүүтүнэн) биірде төлө биэрэр.

Суруйааччы бөдөҥ жанрга ылсан үлэлээн эрэрэ кини айар талаана сайдытын, тус истиилэ олохсуйуутун бигэргэтэр. 2010 сыллаахха “Чолбон” сурунаалга прозаик сүрүн тиэмэтэ буолбут оскуола олоҕун, ыччат туһунан сиһилиир “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ” роман I чааһа бэчээттэнэн тахсыбыта. Айымньы Тиргэлээх оскуолатын олоҕун нөнүө сайдар. Олоххо саналыы көрүүлээх соцпедагог идэлээх Мира Тарасовна Мыреева нэһилиэк

олоҕор бэриниилээх үлэтэ-хамнаһа, уустук олохтоох Маша Тэгийилбэ дьылҕата ойууланар.

Анна Варламова прозатын табыллыбыт ураты көстүүтүнэн дириг психологизмга тардыһы буолар. Маныаха киһи уйулҕатын хамсааһына, майгы, характер уларыытыта бэрт табыгастаахтык бэриллэр.

Геройдар психологической мэтириэттэрэ, туруктара кыраҕытык бэлиэтэнэр араас уус-уран ымпык, дьүһүнү, хайааһыны ойуулааһын, монолог, лирическэй анаары, дневник нөнүө ситиһиллэр. Холобура, “Сүлүһүннээх иннэ” сэһэннэ Ян Киреев тутулла турар кураанах дьыҕэ киирэн дьыэ-кэргэнин ыһыллыбыт олоҕун туһунан толкуйдааһына, Кристина атыыланан эрэр эргэ дьыэтигэр кэлэн хаартыскаларын көрөр түгэнэ, наркоманнар эмтэнэр балыһаларыгар ыар атмосфера тынҕаһыннаахтык ойууланар. “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ” романна Маша монолога, кыыс ийэтин дневнигэ, Маша суруктара киллэник матырыяал быһыытынан киирэн уобарас арыллытын ордук диригэтэллэр.

Геройдар тугу толкуйдууларын, туохтан сылтаан хайдах быһыыланалларын ааҕааччы итэҕэйэр, ол иһин айымньылары долгуйа ааҕар,

Билинни саха прозата олоҕу дьэнкэрдийинэн эрэ мунурдаммат, общество сытыы проблемаларыгар быһаары, эппиэт көрдүү сатыыр, онуоха аныгы дьалхааннаах кэмнэ дьахтар суруйааччы иитэр-үөрэтэр, сүбэлиир-амалыыр куолаһа ордук сөптөөхтүк, табыгастаахтык да иһиллэргэ дылы.

Биллиилээх чинчийээчи Л.С. Выготскай “катарсис” тиэрминин туһунан, Айысхаана айымньыларыгар ойууланар билинни үйэ проблемаларыгар кыһарыйтарбыт саха ыччата быһаныныны, ыраастаныны, кыһалҕаны ааһалларын курдук ааҕааччы проблеманы туоруур, кыайар суолу, эмоция күүрүүтүн эт сүрүбинэн долгуйан туран ылынар, дууһатын ортотунан аһарынар диэххэ сөп.

Анна Егоровна Варламова-Айысхаана саха прозатыгар киллэрбит уобарастара, сонун проблематиката дириг, сонун ис хоһоонноохтор, онон өссө да үгүс ааҕааччы, ырытааччы интэриэһин тардыахтарыгар эрэбил.

С.Е. НОЕВА, филологической наука кандидата.

Варламова (Матвеева) Анна Егоровна – Айысхаана Биография

Россия Суруйааччыларын уонна Суруналыыстарын союһун чилиэнэ, СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ, СР үөрэбириитин туйгуна, СР бэчээтин туйгуна А. Е. Варламова (Матвеева) Орджоникидзевская оройуон Нөөрүктээйи нэһилиэгэр 1952 сыллаахха төрөөбүтэ.

1970 сыллаахха орто оскуоланы бүтэрээт, Аня Матвеева саастыылаахтарыныын производствоҕа үлэлии тахсыбыта. I Дьөппөннө санаторнай интернат-оскуолаҕа иитээччинэн, учууталынан үлэлии сылдьан 1980 с. СГУ саха тылын, литературатын салаатын бүтэрбитэ.

1983-1991 сс. Горнай улууһун Маҕарас орто оскуолатыгар учууталынан, иитэр үлэҕэ директоры солбуйааччынан үлэлээбитэ.

1987 с. саас муус устар ыйга Анна Егоровна айар үлэҕэ бастакы сүрэхтэниитин көрсүбүтэ. Народнай поэт С. П. Данилов төрөөбүтэ 70 сылынан улууска биллэриллибит литературнай куонкуруска “Хахсаат тыал” диэн сэһэнинэн кыттан 1 миэстэни ылбыта. Итинтэн санаата бөҕөхсүйэн, айар үлэнэн дьарыктанан барбыта.

1992 с. “Хахсаат тыал”, 1995 с. “Күн бэлэҕэ” диэн кинигэлэрэ тахсыбыта. “Суол тоҕойугар”, “Кырдал кыталыктара” диэн хомурунньуктарга кэпсээннэрэ бэчээттэммиттэрэ.

Горнай улууһугар үлэлээбит сылларыгар “Кэнчээри” айар-литературнай куруһуогу тэрийэн үлэлэппитэ. Көхтөөх үлэлэрин иһин 2 оҕо “Артекка”, 1 - “Океанга” сынньаммытара.

Улууска ытыллар саха тылын, литературатын олимпиадатыгар үөрэнээччилэр өрүү ситиһиилээхтик кытталара, 1-кы, 2-с миэстэлэри ылаттаан, оскуолаларын аатын үрдэтэн төннөллөрө.

1991-1996 с.с. Ханалас улууһун I Дьөппөн орто оскуолатыгар иитэр үлэҕэ директоры солбуйааччынан үлэлээбитэ.

Ол кэмнэр республикаҕа суверенитеты тутуу, национальной оскуола концепциятын олоххо киллэриин сыллара этилэр. Сахалыы тыыны олоҕурдууга хайысхалаах сонун хамсааһыннар ытыллыбыттара. Улуу Кыайыы 50 сылын көрсө Анна Егоровна “Дьөппөн кэнчээрилэрэ” куруһуок оҕолорунуун нэһилиэк, оскуола историятын үөрэтэр музейы төрүттээбиттэрэ.

1993 с. олунньуга республика үрдүнэн хомуллубут 20 бастың эдэр корреспонденттары илдьэ Анна Егоровна Владивостокка, “Океан” лааҕырга баран сынньанар путевканын наҕараадаламмыта.

1996-2000 с.с. Үөрэх үлэһиттэрин идэлэрин үрдэтэр институт редакционной-издательской отделыгар методист редакторынан киирэн, “Учуутал аргыһа” хаһыаты көрөн-истэн таһаарааччынан үлэлээбитэ. Ити үлэлии сылдьан 1998 с. Дьокуускайдааҕы пединституту бүтэрэн, ыарахан иитиилээх оҕолор быһыыларын-майгыларын эллээһиннэ хайысхалаах соцпедагог идэтин ылбыта. Саҥа идэтэ “Сүлүһүннээх иннэ” диэн сэһэн сурулуутугар олук уурбута. Сэһэн 2004 с. 97 автор кыттыылаах республикатааҕы сабыылаах литературнай куонкуруска 2 миэстэ буолбута. 2005 с. туспа кинигэнэн тахсыбыта.

2000 с. тохсунньуттан бу күннэ диэри А. Е. Варламова “Чолбон” уус-уран литературнай, общественной-политической сурунаал эппиэттиир эскирэтээрэ.

2007 с. “Ыраатар бэйэбин сайыһа...” диэн кэпсээннэрин кинигэтэ тахсыбыта.

2012 сыл саҕатыгар “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ” диэн романын 1 чааһа кинигэнэн бэчээттэнэн тахсыбыта. 2015 сыллаахха роман 2 чааһа бэчээттэнэн күн сириң көрбүтэ.

А. Е. Варламова - Айысхаана “Айар киһи эйгэтин сэгэтэн...” диэн кинигэтэ 2016 сыллаахха “Чолбон” сурунаал 90 сылын көрсө бэчээттэнэн тахсыбыта. Республика общественноһа ытык саастаах сурунаал үбүлүөйүөн үөрүүлээхтик бэлиэтээһиннэ А. Е. Варламованы Саха сириң суруналыыстарын сойууһа “Суруналыыстыкаҕа кылаатын иһин” анал бэлиэнэн уонна Евразия суруйааччыларын лигата “Литературнай олимп” диэн Норуоттар икки ардыларынааҕы медалынан наҕараадаламмыта.

I. А.Е. ВАРЛАМОВА – АЙЫСХААНА ҮЛЭЛЭРЭ

1.1. КИНИГЭЛЭРЭ

1. **Хахсаат тыал:** сэхэннэр, кэпсээннэр, этюд / А.С. Евстафьев ойуулар. – Дьокуускай: Кинигэ изд-вота, 1992. – 92 с.
Иһинээбитэ: Сэхэннэр: Хахсаат тыал; Хадаараптар; Кэпсээннэр: Оҕо сааһым олуктара; Тохтоо даа, кэрэ түгэн; Аасыһыы; Сааскы көмүөл кэнниттэн; Дьэ, үчүгэй баҕайы; Күн бэлэбэ; Этюд: Ырыа төрөөбүт кытылыгар; Автор маннайгы кинигэтэ. – Дьокуускай: Саха Респ. нац. кинигэ изд-вота, 1992. – 94 с
Рец.: Васильев, Г. “Хахсаат тыал” // Үлэ күүһэ (Горнай). – 1988. – Сэттинньи 5 к.; Эдэр коммунист. – 1988. – От ыйын 19 к.
Рец.: Васильев, Г. Үчүгэй бэлэх: [абааччы санаата] // Сахаада. – 1993. – Алтынньы 21 к.
Рец.: Васильев, Г. “Хахсаат тыал” сэхэн туһунан // Үлэ күүһэ (Горнай). – 1993. – Алтынньы 23 к.
Рец.: Яковлев, В. “Хахсаат тыал” сэхэн туһунан: абааччы санаата // Олүөнэ очуостара. – 1995. – Балаҕан ыйын 23 к.
Рец.: Попова, М. “Күн бэлэбэ” тэнэ айымньылар: [“Хахсаат тыал” сэхэн] // Чолбон. – 2007. - № 1. – С. 76-77.
2. **Күн бэлэбэ:** оҕолорго кэпсээннэр [орто саастаах оҕолорго] / В.С. Малышев ойуулар. – Дьокуускай: Бичик, 1995. – 21 с.
Иһинээбитэ: Күн бэлэбэ; Ылдьаана; Бу дьибэбэ уһаамыах; Куорат уола Бүөккэ.
Рец.: Попова, М. “Күн бэлэбэ” тэнэ айымньылар: [“Күн бэлэбэ” тэттик кэпсээннэр] // Чолбон. – 2007. - № 1. – С. 76-77.
3. **Сүлүһүннээх иннэ:** сэхэн. – Дьокуускай: Бичик, 2005. – 208 с.
Рец.: Бурцев, Д.Т. Бэртээхэй сэхэн суруллубут // Чолбон. – 2005. – № 3. – С. 92-94.
Рец.: Ксенофонтов, В. “Сүлүһүннээх иннэ” тула сэхэргэһии: [оҕолор санааларын этэллэр] // Саха сирэ. – 2005. – Ыам ыйын 27 к.; Ил Түмэн. – 2005. – Ыам ыйын 25 к.
Рец.: Архипова, А. Аныгы үйэ алдьархайа – наркомания // Кэскил. – 2005. – Ыам ыйын 31 к.
Рец.: Ксенофонтов, В. “Алдьархайтан сэрэтии”: [наркомания

туһунан] // Саха сирэ. – 2005. – От ыйын 1 к.

Рец.: Птицына, М. Айысхаана “Сүлүһүннээх иннэ” сэхэнин кэрэхсэбилэ // Эдэр саас. – 2005. – Балаҕан ыйын 21 к.

Рец.: Рыкунов, Н. “Сүлүһүннээх иннэни аабаргытыгар сүбэлибин” // Эдэр саас. – 2005. - Алтынньы 19 к. – С. 2.

Рец.: Ботуева, Нь. “Сүлүһүннээх иннэ” сэхэн проблематиката // Иитии кыһата. – 2007. - № 1. – С. 64-66.

Рец.: Семенова, Р. Наркомания – үйэ түгнэстиитин дьаллыга // Чолбон. – 2009.- № 5. – С. 88-92.

Рец.: Скрыбина, Р. Хойутаан баран хобо чуорааны хонкунаппат туһугар // Чолбон. – 2009. – № 5. – С. 92.

Рец.: Григорьева, Л.П., Ботуева, Нь.А. А.Е. Варламова-Айысхаана “Сүлүһүннээх иннэ” сэхэнигэр оҕону иитии проблемалара // Саха народнай суруйааччыта Е. Неймохов айар үлэтэ аныгы саха прозатын сайдыытыгар суолтата. – Якутск, 2010. – С. 137-140.

Рец.: Егорова, А. Наркомания – үйэ издээнэ // Учутал аргыһа. – 2011. - Сэттинньи 20 к.

4. **Ыраатар бэйэбин сайыһа...:** кэпсээннэр. – Дьокуускай: Бичик, – 2007. – 112 с.
Иһинээбитэ: Олох өксүөнэ; Таптал сулуһа; Хардарыа дуо Айталыына...; Тайыһа; Килбик ийии; Аасыһыы; Бу дьибэбэ уһаамыах; Сааскы көмүөл кэнниттэн...; Албынҥа үктэтии; Сүрэхтэн сүппэккин....
Рец.: Арчылан, А. “Сыһыттан оруур” тосхоллоохтор // Кыым. – 2007. – Муус устар 4 к. – С. 14.
Рец.: Ксенофонтов В. Олоххо үөрүүнү көрсөөрү // Ил Түмэн. – 2007. – Ыам ыйын 11 к. – С. 12-13.
5. **Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ:** [2 чаастаах роман]. – Дьокуускай: Бичик -. 1-кы ч. – 2012. – 336 с. 2-с ч. – 2015. – 384 с.
Рец. 1 ч.: Иевлев, Е. К. Эрэлинэн кынаттыыр // Чолбон. – 2011. – № 5. – С. 88-93.
Рец.: Сибирякова, Р. Дьһуннаахай айымньы // Саха сирэ. – 2012. - Бэс ыйын 7 к.
Рец.: Попова, М. П. , Стручкова Нь. С. А.Е. Варламова-Айысхаана “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ” романын

проблематиката // Саха романа XX-XXI үйэбэ: сайдыы проблемалара уонна жанр поэтиката: [республикатаабы научнай-проаткической конференция матырыйаалынан]. – 2013. – С. 114-118.

Рец.: Стручкова, Нь. “Өлбөөдүйбэт күүстээх” // *Кэскил.* – 2015. – От ыйын 7 к.

Рец.: Птицына, М. *Салгыытын долгуйа күүтэбин // Чолбон.* – 2016. - N 3. – С. 90-91.

Рец. 2-с ч: Николаева, Е. *Айысхаана – ыччат суруйааччыта // Чолбон.* – 2016. – N 3. – С. 92-93.

6. **Айар киһи эйгэтин сэгэтэн:** сэһэргэһиилэр, ыстатыа - Дьокуускай: Сахачап, – 2016. – 256 с.

Иһинээбитэ: Ааптаран, “Аҕабыт - муударай сүбэһиппит”: [Амма Аччыгыһын кыһа М. Н. Мординова]; “Эһэм миэхэ аҕам тэнэ этэ...”: [Амма Аччыгыһын сиэнэ Федор Обутов]; “Хонор хоһоһолоох, сылдыар ыалдыттаах дьон этилэрэ...”: [Күннүк Урастырап уола В. В. Новиков]; “Норуоппар туһалаатарбын дии сыһпыта...”: [Суорун Омоллоон кыһа Л. Д. Васильева (Сивцева)]; Эллэй уонна кини оҕолоро: [кыһа Д. С. Аргунова (Кулачикова)]; “Эллэй оҕолоро олус иллээх этибит...”: [кыра уола А. С. Кулачиков]; Эллэй хос сиэнэ – Александр Солженицын аатынан бириэмийэ лауреата; [А. А. Кулачикова]; “Туохтан да күндүтүк көрөбүн...”: [суруйааччы Өлөксөй Бээрийэк кыһа, А. А. Бэриак]; “Өйөһөн, өйдөһөн сылдыарын...”: [Далан кыргытара О. В. Яковлева, Л. В. Сантаева (Яковлева)]; Уйаҕас дууһалаах буйун суруйааччы: [прозаик С. О. Никифоров кыһа Л. С. Аммосова (Никифорова)]; Олоҕун устата “Чолбоннуун”: [тылбаасчыт-суруйааччы Д. В. Кириллин]; Сырдык аатыгар сүгүрүйэ...: [суруйааччы П. Д. Аввакумов туһунан ахтыы]; Олоҕу, дьону олустук таптыра: [П. Аввакумов оҕдообото М. И. Петрова]; Тииннээрдээх суруйааччы: [оҕо суруйааччыта В. А. Тарабукин]; “Суруйааччы кэргэнэ буолуу – улахан эппиэтинэ...”: [суруйааччылар оҕдооболоро Н. С. Шепелева, С. Н. Федосеева]; “Музей ис дууһата, тыһнар тыһата киһи...”: [литературнай музей научнай үлэһитэ, ф.н.к. Р. Т. Аммосова]; “Кинигэ баайдаах көннөрү холкуостаахпын...”: [Москваҕа олорор сэдэх дьарыктаах А. И. Васильев]; Үйэлээх ырыалары айбыта: [мелодист, самодетельнай композитор Д.

Д. Данилов]; Поэт кэрэ музата: [Сиэн Кынат олобун доҕоро Л. П. Старостина]; Айар куттаах дьүөгэлэр: [Е. Слепцова – Куорсуннаах, И. Иванова, Т. Находкина, Г. Нельбисова, А. Григорьева-Сандаарыйа]; “Суруйааччы олоххо айымнытынан дьайар...”: [норуодунай поэт Н. И. Харлампьева]; “Хотугу сулус кэл-лээ!..”: ахтыы; Оҕо литературата – үйэлэр кирбиилэригэр: ыстатыа; “Соргулаах олоҕу тал...”: [поэт О. Н. Корякина-Умсуура]; Ылал аата ыччатынан кизэркэйэр: [оҕо суруйааччыта К. И. Сосин]; “Баҕарабын аал уоккут өссө күүскэ күөдүйүөн...”: [народнай поэт С. И. Тарасов дьиз кэргэнин кытта сэһэргэһии]; Хас саха сүрүбэр – “Сааскы кэм” сылаас илгизэр...: [Амма Аччыгыһын романа бастакы редакциятынан тахсыбыта 70 сылыгар]; “Бары айымнылары дьонно тийбититтэн үөрэрэ...”: [А. С. Сыромятникова кыһа Н. С. Дмитриева]; “Аҕа сылаас тапталыгар бигэнэн улааппыпыт...”: [Болот Боотур кыргытара Наталья, Татьяна Соловьевалар]; Ойуку – бөдөн суруйааччы: [П. Н. Харитонов]; “Санаа көнүлүттэн ордук суох...”: [поэтесса Н. В. Михалева-Сайа]; “Поэзияны талыы - дьылҕам эбит...”: [П. А. Ойуунускай аатынан Судаарыстыбаннай бириэмийэ лауреата, поэт Н. Винокуров - Урсун]; “Хотугу сулуһу” кыбыммытынан улааппытым...”: [“Чолбон” сурунаал сүрүн редактора Д. Н. Макеев]; “Олоххо эппиэтинэһи сүгэбин...”: [кинигэ ааптара Айысхаананы кытта И. Осипов сэһэргэһиитэ].

1.2. ХОМУЙАН ОНОРБУТ ҮЛЭЛЭРЭ

7. **Варламова, А.Е. - Айысхаана, Попов С.А. - Сэмэн Тумат. Литература арахсынат аргыһа:** [“Чолбон” сурунаал туһунан]. – Дьокуускай: 2006.- 116 с.
8. **Аввакумов, П.. Кырабы харах көрүүтүнэн:** ахтыылар, рецензиялар, ыстатыалар. – Дьокуускай: Бичик, 2008. – 176 с.
9. **Сырдыгы, кырдыгы тутуспут доҕорбут:** [суруйааччы П. Аввакумов олобун, айар үлэтин туһунан ахтыылар, ыстатыалар, интервьюлар]. – Дьокуускай: Якутский край, 2009. – 169 с.

10. **Күн тэнэ сырдыга:** [норуот эмчитэ В. И. Уваровская]. – Дьокуускай : Олонхо. – 2010. – 81 с.
11. **Алампа алгыһынан:** “Чолбон” сурунаал 85 сыллаах үбүлүөйүгэр. – Дьокуускай: Медиа-Холдинг “Якутия”, 2011. – 36 с.
12. **Эркээни, Самартай хочолорун уран тыллаахтара:** [Хангалас улууһун араас нэһилиэктэриттэн уон аҕыс ааптар кэпсээннэрэ, хоһоонноро түмүллэн кирийдилэр] // Сэмэс. – 2016. - N 7, 8. - 96 с. - **Иһинээбитэ:** Нарыйа. Хангыл хааннаах хангаластар; Эрэдьэпкэ; Сиргэ кэллэ сана киһи; Эргиллэн кэллин дии эн, Сайын...; Хампа күөх хатыннар; Сүрэх аайы: хоһооннор; Өлөксөй Мээтискэй. Дьэ сордоох да куул буолла: кэпсээн; Чачуа, С. Сарыысса. Абытай Аана туолбатах ыйааҕа; Табыллыбыт кэнсиэр: кэпсээннэр; Эркин. Сатамматах күн: кэпсээн; Колесова, В. Кэмэрсээнкэ. Аэропорка: кэпсээннэр; Кириллина, С. Доҕор ыппыт туһунан: кэпсээн; Долун. Бэчиэкэн баатыр дара: сэхэнтэн быһа тардыы; Васильев, И. Маннайгы таптал; Туолбатах таптал; Дойдуга таптал; Сайынныга: хоһооннор; Софроняева, А. Умнубат тапталбын күүтэбин; Сибэккилэр үнкүүлүүллэр; Таммахтар; Күн үнкүүтэ; Күһүннү ыйдана нуурал түүн: хоһооннор; Айтыына Уран. Санаа туохтан самнарый?; Доҕоччуок, эн көрүүй; Ааспыты анааран; Ыйдана кизһэбэ; Сайылыкка: хоһооннор; Туйгууна Куо: Ырыа; Ахтылҕан; Айылҕам бэлэхтээ: хоһооннор; Уокка Куо: Эйиигин кытары сиэттиһэн...; Сардаана; Тойон Эрбэр, кэргэмэр: Эдэрдэргэ кэс тылым; Оҕобут барахсан: хоһооннор; Прокопьева, М. Соһуччу көрсүһүү; Олох; Санаа: хоһооннор; Мойуу Кыыһа Тыа сирэ; Таптал ситимэ; Сиэн: хоһооннор; Колесова, Л. Оҕо сааһым доҕотторо: хоһоон; Дьөһөгөй Дьүөгэтэ: Үчүгэйиэн үүттээх чэйим; Түүлүм миэнэ; Кырынаас; Дохсун ардах: хоһооннор; Лукина (Васильева), С. Таптал – таайыллыбатах таабырын: хоһоон; Григорьев, А. Хоһоон.

1.3. РЕДАКЦИЯЛААБЫТ КИНИГЭЛЭРЭ

13. **Эдьигээним барахсан.** – Дьокуускай: Бичик, 2002. – 160 с.
14. **И.М. Романов (1909-1988).** – Дьокуускай: Бичик, 2004. – 221 с.
15. **Кэриэһим кэрчиктэрэ:** [Иннокентий Сергучев хоһоонноро]. – Дьокуускай: Бичик, 2004. – 144 с.
16. **Олонхо биһигэр:** [фольклорист И.В. Пухов төрөөбүтэ 100 сылыгар]. – Дьокуускай: Бичик, 2004. – 237 с.
17. **Санаа кыната:** хоһооннор, драмалар, ахтыылар: [Иван Гаврильевич Алексеев туһунан (1933-1995)]. – Дьокуускай: Бичик, 2004. – 214 с.
18. **Үйэлээх үтүө өйдөбүл:** [А.С. Архипов туһунан ахтыылар, бэлиэтээһиннэр]. – Дьокуускай: Бичик, 2004. – 141 с.
19. **Иннокентий Михайлович Хатылаев:** ахтыылар – Дьокуускай: Бичик, 2005. – 206 с. (Саха киэн туттар дьоно).
20. **Сырдык санаа кыһата:** [Э.К. Пекарскай аатынан Игидэй орто оскуолатын историята. 1917-2007]. – Дьокуускай: Бичик, 2007. – 256 с.
21. **Миронова, Е. Кэл, олох, сэхэргэһиэх.** – Дьокуускай: Бичик, 2010. – 288 с.
22. **Кондаков, И.И. Айаным аргыс ырыалара** // Дьокуускай, Бичик, 2012. – 94 с.
23. **Дмитриев, П. - Туутук.** – Дьокуускай: Медиа Холдинг “Якутия”, 2014. – 214 с.

1.4. ХАҔЫАТТАРГА, СУРУНААЛЛАРГА, КИНИГЭЛЭРГЭ ТАХСЫБЫТ ҮЛЭЛЭРЭ

24. **Дьэ, үчүгэй баҕайы** // **Үлэ күүһэ** (Горнай). – 1985. – Ахсынньы 14 к.
25. **Олох күнүн арбаата: новелла** // **Үлэ күүһэ** (Горнай). – 1986. – Ыам ыйын 31 к.
26. **Күүтүүлээх дьикти түүл. Олох күнүн арбаата:** новелла // Суол тоҕойугар: кэпсээннэр. – Дьокуускай: Кинигэ изд-вота, 1988. – С. 35-51, 51-59.
27. **Ырыа төрөөбүт кытылыгар:** этюдтар // **Үлэ күүһэ** (Горнай). – 1988. – Тохсунньу 30 к.
28. **Күн бэлэбэ:** кэпсээн // Бэлэм буол. – 1988. – Бэс ыйын 14 к.
29. **Хахсаат тыал:** сэхэн // Хотугу сулус. – 1988. - № 8. – С. 4-19.
30. **Муоралыын кэпсэтии:** этюд // Эдэр коммунист. – 1989. – Балаҕан ыйын 24 к.
31. **Чөмчүүйэптэр:** сценка // Өлүөнэ очуостара (Хангалас). – 1989. – Алтынньы 7 к.
32. **Оҕо сааһым олуктара:** кэпсээн // Чолбон. – 1990. - № 8. – С. 25-30.
33. **Солуччу көрсүһүү:** кэпсээн // Ильич уоттара (Сунтаар). – 1990. – Балаҕан ыйын 22 к.
34. **Муоралыын кэпсэтии. Олох күнүн арбаата:** кэпсээннэр // Кырдал кыталыктара. – Дьокуускай: 1992. – С. 12-13; С. 51-59.
35. **Бу дьибэ уһаамыах:** кэпсээн // Кэскил. – 1993. – Балаҕан ыйын 10 к.
36. **Куорат уола:** кэпсээн // Кэскил. – 1994. – Кулун тутар 4 к.
37. **Ылдьаана:** кэпсээн // Кэскил. – 1994. - Муус устар 15 к
38. **Тэлгэһэ ортогугар:** кэпсээн // Кэскил. – 1995. – Кулун тутар 28 к.
39. **Ходуһаҕа сырдык ийии:** кэпсээн // Кэскил. – 1995. – От ыйын 29 к.; 1995. – Балаҕан ыйын 1 к.
40. **Тохсунньу тумарыгар:** кэпсээн // Өлүөнэ очуостара. - 1996. – Олунньу 15 к.; Кыым. – 2006. – Тохсунньу 26 к. – С. 19.
41. **Тайыһа:** кэпсээн // Чолбон. – 1996. - № 9. – С. 77-91.
42. **Куурусса уйата:** кэпсээн // Чуораанчык. – 2000. – № 5. – С. 54
43. **Тохтоо даа, кэрэ түгэн:** кэпсээнтэн быһа тардыы // Сүүрбэһис үйэ кэпсээннэйтэрэ. – Дьокуускай: 2000. – С. 240-244; Эн миигин умнумаар, Сэргэлээх. – Дьокуускай: 2002. – С. 127-128.
44. **Ыйдана:** сэхэнтэн; Тыллыа дуо, ньургуһуни кистээн // Чолбон. – 2002. - № 7. - С. 11-24.
Рец.: Ксенофонов В. *Учууталларга анаммыт сэхэн: [“Ыйдана” сэхэни ырытыы]* // Ил Түмэн. – Олунньу 20 к.; Алтынньы 2 к.
45. **Күн бэлэбэ; Дьэ үчүгэй баҕайы...:** кэпсээннэр // Үтүө аргыс. – Дьокуускай: 2003. – С. 85-87; С. 148-150.
46. **Тумарыкка:** сэхэн // Чолбон. – 2004. - № 6. – С. 3-50.
Рец.: Бурцев Д.Т. *Бэртээхэй сэхэн суруллубут: [“Чолбон” сурунаалга бэчээттэммит А. Варламова “Тумарыкка” диэн сэхэнин туһунан]* // Чолбон. – 2005. - № 3. – С. 92-94.
47. **Олох тыыннаах кэрчиктэрэ:** кэпсээннэр // Чолбон. – 2005. - № 8. – С. 9-17. – **Иһинээбитэ:** Кыыс, эмиз кыыс кэллэ!; Оҕо сааспыт ыһахтара; Куурусса уйата – оскуола; Эбээ, барыма; “Жуливан” ырыа уонна туос чабычах; “Мотуруостар” окко киирэллэр; Абаҕабыт көрөр хараҕа – Маасыкка; Христофор Максимов бэлэбэ; Куораччыттар; Балтын ийэ таптыыра; Уус кыһатыгар.
48. **Тохсунньу тумарыгар:** кэпсээн // Кыым. – 2006. – Тохсунньу 26 к. – С. 19.
49. **Таптал сулуһа:** кэпсээн // Далбар хотун. – 2006. - №3 - 4. – С. 72-76; Кыым. – 2005. – Сэттинньи 23 к.; Кыым. – 2005. – Сэттинньи 30 к.
50. **Олох өксүөнэ:** [детдом иитээччитин кэпсээнигэр олобуран суруллубут сэхэн-кэпсээн] // Чолбон. – 2006. - № 11. – С. 65-73.
51. **Албынна үктэтии. Бу дьибэ уһаамыах:** кэпсээннэр // Чолбон. – 2007. - № 1. – С. 29-36.
52. **Чыныс уонна куораттаабы аймахтар** // Чуораанчык. – 2007. - № 6. – С. 8-10.
53. **Олох очурдара:** сэхэнтэн быһа тардыы // Үргэл. – 2008. - №1. – С. 42.
54. **Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ:** [роман 1 чааһыттан быһа тардыы] // Чолбон. – 2010.- №6. – С. 26-50; №7. – С. 34-57; №9. – С. 29-62; 2011.- №5.-С. 88-93; Төрөөбүт тыл уонна литература - 2010.-№4- С. 55-62.

55. **Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ:** [роман 2 чааһыттан] // Чолбон. – 2014. - N 3. - С. 5-38; N 5. – С.6-36; N6. – С. 5-35.
56. **Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ:** [роман 1 чааһа кылг.] // Төрөөбүт литература. - 8 кыл. / Гоголева, М. Т., Захарова, Г.А., Осипова, М.В. 2 ч.; Үөрэх кинигэтэ + CD дискэлээх. – С. 192. – Дьокуускай, Бичик, 2016.

* * *

57. **Дар солнца:** рассказ // Юность Севера. – 1988. – 15 июля.
58. **В январскую стужу:** рассказ / подстр. пер. В. Кардашевской // Юность Севера. – 1996. – 30 окт. – С. 4.
59. **Ылджаана. Встреча через годы. В январскую стужу** / пер. с якут. В. Кардашевской // Полярная звезда. – 2000. - № 6. – С. 46-53.
60. **Посреди двора; Не задержимся в этом доме; Прошу, остановись, прекрасное мгновение...:** рассказы /пер. с якут. А. Борисовой // Полярная звезда. – 2004. - № 6. – С. 11-17.

1.5. ХАҔЫАТТАРГА, СУРУНААЛЛАРГА, КИНИГЭЛЭРГЭ ЫСТАТЫЙАЛАРА

61. **Лауреат:** [“Үрүн илгэ гвардеецтара” хамсааһын] // Эдэр коммунист. – 1984. – Бэс ыйын 15 к.
62. **Сага совхоз үөрүүтэ** // Үлэ күүһэ (Горнай) – 1987. – Ахсынньы 4 к.
63. **Советскай былаас иһин:** [гражданскай сэрии кэмигэр ревкомовец Г.Яковлев (Кыра Хабырыыс) кыһа Ольга Гаврильевна Васильева] // Үлэ күүһэ (Горнай) – 1987. – Сэтинньи 7 к.
64. **Комсомол юбилейын чизнигэр** // Үлэ күүһэ (Горнай). – 1988. - Сэтинньи 5 к.
65. **Айаным аргыс ырыалара:** [кинигэбэ кирири тыл] // Тимофеев, М. Атамайтан айдарыылаах, Одунуттан оноһуулаах. – Бэрдигэстээх, 1996. – С. 3.
66. **Сайылыкка тахсыах эрэ иннинэ** // Кыым. – 1996. – Ыам ыйын 21 к.
67. **Кырачаан отчуттар** // Кэскил. – 1996. – От ыйын 16 к.
68. **Үс үтүө үлэһиттиин түһүлгэбэ көрсүһүү** // Кыым. – 1996. – От ыйын 16 к.
69. **Үөрэххэ дьулуһуу улаатар** // Кыым. – 1996. – От ыйын 23 к.
70. **“Амма чэчирэ” айылба көмүскэлигэр:** [Ольга Иванова оҕолору кытта үлэтэ] // Кыым. – 1996. – От ыйын 23 к.
71. **“Купите, десово, десово...”** // Кыым. – 1996. – От ыйын 30 к.
72. **Тыа хаһаайыстыбатын колледжа** // Кыым. – 1996. – От ыйын 30 к.
73. **Кугдаараба – дьон махтала** // Кыым. – 1996. - Атырдьах ыйын 6 к.
74. **Венера айар биэчэрэ** // Кыым. – 1996. – Атырдьах ыйын 26 к.
75. **Учууталлар сүбэ мунньахтара** // Учуутал аргыһа. – 1996. – Балаһан ыйын 3 к.
76. **Егорова, О. П. Үөрэппит оҕон сыанабыла – туохтааҕар да күндү:** [Амма улуһун Соросовскай учуутала О.П. Егороваттан интервью] // Учуутал аргыһа. – 1996. – Балаһан ыйын 26 к.
77. **Үөрэбири боппуруоһа – үйэ кирбиитигэр** // Учуутал аргыһа. – 1996. – Балаһан ыйын 26 к.

78. **Өлүөнэбэ – Соросовскай учууталлар конференциялара** // Учуутал аргыһа. – 1996. – Балаҕан ыйын 26 к.
79. **“Республика кэскилэ – Учууталга”:** [норуот үөрэбириитин үлэһиттэрин X съезин үлэтигтэн] // Учуутал аргыһа. – 1996. – Алтынньы 10 к.
80. **“Оскуола уонна дьэиэ кэргэн бииргэ үлэлээһиннэрэ” проблеманы тула** // Учуутал аргыһа. – 1996. – Алтынньы 10 к.
81. **Детсадка иитии син биир ордуктаах** // Учуутал аргыһа. – 1996. – Алтынньы 24 к.
82. **Саха-японскай оскуола баар буолуо** // Учуутал аргыһа. – 1996. – Алтынньы 24 к.
83. **Администрация сайабылыанньаны күүтэрэ сыһа** // Учуутал аргыһа. – 1996. – Сэтинньи 7 к.
84. **Тэтэрээт таһыгар – Саха сирин кэрэтэ** // Учуутал аргыһа. – 1996. – Сэтинньи 21 к.
85. **“Манньык учууталга үөрэммит киһи-и...”** // Учуутал аргыһа. – 1996. – Ахсынньы 5 к.
86. **“Сыл учуутала” конкурстан** // Учуутал аргыһа. – 1996. – Ахсынньы 5 к.
87. **Удьуор утума тардан** // Учуутал аргыһа. – 1996. – Ахсынньы 5 к.
88. **Уолум кыайыыта үөртэ** // Учуутал аргыһа. – 1996. – Ахсынньы 5 к.
89. **Үлэбэ үрдүк эппиэтинэһи ылбытым** // Учуутал аргыһа. – 1996. – Ахсынньы 19 к.
90. **Харандаас кыайыылара** // Кэскил. – 1996. – Ахсынньы 31 к.
91. **Барыта – хамнастан тардылыктаах** // Кэскил. – 1997. – Тохсунньу 9 к.
92. **Дирин ыллыктаах эксперимент** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Тохсунньу 9 к.
93. **Үөрэбирии сылыттан көһүтэрбит үгүс** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Тохсунньу 9 к.
94. **Психолог – билинни кэм идэтэ** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Тохсунньу 23 к.
95. **Саһа премьерга – ситиһини** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Тохсунньу 23 к.
96. **Кыһамньылаах кылаас салайааччыта – оҕо, төрөппүт үөрүүтэ** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Тохсунньу 23 к.

97. **Заболоцкая, З. Учуутал мэлдьи кэрэ буолуохтаах:** [модельер З. Заболоцкаяны – Синаны кытта кэпсэтий] // Учуутал аргыһа. – 1997. – Тохсунньу 23 к.
98. **Коллегия учараттаах мунһаҕа** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Олунньу 6 к.
99. **Иитии үлэ инники туруохтаах** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Олунньу 20 к.
100. **Олохпуг туруга үөрэбирии хаачыстыбатыттан тутулуктаах** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Олунньу 20 к.
101. **Өйөһөн олороллоро үөрүүлээх:** [эдэр учууталлар олохторо] // Учуутал аргыһа. – 1997. – Олунньу 20 к.
102. **Дирин билии күүрүбэр** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Кулун тутар 20 к.
103. **Үрдүк дьулуур түмүктэрэ** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Кулун тутар 20 к.
104. **Кытыы сир оскуолаларыгар – өйөбүлү** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Муус устар 3 к.
105. **Этэр тыл истинэ – Эйиэхэ, Учуутал!** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Муус устар 17 к.
106. **Учууталларга парикмахер визажист сүбэлэрэ** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Ыам ыйын 8 к.
107. **Оҕо – сэлээннэһи содула буолбатар** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Бэс ыйын 5 к.
108. **Аныгыскы көрсүөххэ диэри** // Учуутал аргыһа. – 1997. – От ыйын 24 к.
109. **Бастакы хараначчылар** // Учуутал аргыһа. – 1997. – От ыйын 24 к.
110. **Олох тыыныгар эппиэттиир** // Учуутал аргыһа. – 1997. – От ыйын 24 к.
111. **Сонун суоллары тэлэр** // Учуутал аргыһа. – 1997. – От ыйын 24 к.
112. **Норуоттар икки ардыларынааҕы үөрэнээччилэр олимпиадаларыгар** // Учуутал аргыһа. – 1997. – От ыйын 24 к.
113. **Тамалакаан кирпиччэтэ:** [оскуола оҕолоро кирпиччэ үктээн атыылааһыннара] // Учуутал аргыһа. – 1997. – От ыйын 24 к.
114. **Умсугуйан үөрэнэллэр** // Учуутал аргыһа. – 1997. – От ыйын 24 к.

115. **Сагабыллаах хаһайка сайынны түбүктэрэ** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Атырдыах ыйын 7 к.
116. **Уопуска дьоно, кэпсээннит?** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Атырдыах ыйын 7 к.
117. **Уопуска дьоно, кэпсээннит?** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Атырдыах ыйын 7 к.
118. **Алло, кэпсээннит?** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Атырдыах ыйын 21 к.
119. **Оҕо сагаабата диэн суох** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Атырдыах ыйын 21 к.
120. **Толкуйдаан көрүүнү эрэйэр** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Атырдыах ыйын 21 к.
121. **Сүбэ мунньах саҕаланна** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Атырдыах ыйын 21 к.
122. **Тус санаам үөрэх министрин кандидатуратыгар тохтуур** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Атырдыах ыйын 25 к.
123. **Үөрэх хаачыстыбата уонна учуутал:** кыһалҕалар уонна кинилэр быһаарыллыылары // Учуутал аргыһа. – 1997. – Балаҕан ыйын 4 к.
124. **Эрэһиэнкэлээх түннүктэрдээх дьиз кыһалҕалара** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Алтынньы 30 к.
125. **Дьон – сэргэ итэҕэлин толордорбун** // Учуутал аргыһа. – 1997. - Сэтинньи 27 к.
126. **Оҕолорбут быыбар иннинээҕи санаалара** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Ахсынньы 25 к.
127. **Өйөбүл, көмүскэл буолуоҕа** // Учуутал аргыһа. – 1997. – Ахсынньы 25 к.
128. **Өрүһүйэр соруктаах** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Тох.сунньу 15 к.
129. **Арыгыны өстөөх курдук көрүүххэ** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Тохсунньу 22 к.
130. **Корякина, А. О. Өлөрсүү-өһөрсүү кими да долгуппат буолла** [“Движение женщин против разгула преступности” хамсааһын тэрийээччитэ А.О. Корякинаһын кэпсэтии] // Учуутал аргыһа. – 1998. – Тохсунньу 22 к.
131. **Үөрэҕири сылын түмүктэрин туһунан экспресс – интервью** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Тохсунньу 22 к.
132. **Дьиз кэргэн уонна олорор эйгэ** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Олунньу 5 к.

133. **Оҕолору түмүүгэ үтүө үгэстэр** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Олунньу 5 к.
134. **Олобу көрүүм уларыйда** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Олунньу 5 к.
135. **Социальной-психологической сулууспаны - сир аайы** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Олунньу 5 к.
136. **Дьокуускайга үөрэх туттарса** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Олунньу 9 к.
137. **Киин вустарга киирсээри** // Учуутал аргыһа. - 1998. – Олунньу 9 к.
138. **Күндү сайын Ийэбэ, чээлэй күөххэ, киэн дуолга...** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Олунньу 9 к.
139. **Багынанов, В. П. Диринэппэккэ, итиитинэ:** [сааһын ситэ илик оҕолор дьыалаларыгар, СР прокурорун көмөлөһөөччүтэ В.П. Багынанов интервьюта]// Учуутал аргыһа. – 1998. – Кулун тутар 5 к.
140. **Теплых, Р. П. Өннөөх хартыынаны көрөбүн:** [Ханалас улуухугар сааһын ситэ илик оҕолор дьыалаларыгар эппиэттиир сэкиритээр Р.П. Теплых интервьюта] // Учуутал аргыһа. – 1998. - Муус устар 2 к.
141. **Ыарахан итиилээх оҕону харах далыгар ылыахха:** [Саха Республикатын прокурорун көмөлөһөөччүтэ В. Багынанов интервьюта] // Учуутал аргыһа. – 1998. – Муус устар 2 к.
142. **Кэрэхсэбиллээх быыстапка** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Муус устар 16 к.
143. **Алексеева, М. М. Кимнээҕий, Ваня төрөппүттэрэ?:** [Мохсоҕоллоохтооҕу оҕо дьизэтин иитээччитэ М.М. Алексееваны кытта сэхэргэһии] // Учуутал аргыһа. – 1998. – От ыйын 9 к.
144. **Майгы-сигили кэхтиитин төрүүттэрэ:** [ыарахан итиилээх оҕолору кытта үлэ] // Учуутал аргыһа. – 1998. – От ыйын 9 к.
145. **Тулаайахтарга ийэлии кыһамньы** // Забота-Арчы. – 1998. – Атырдыах ыйын 3 к.
146. **Үйэ анаардаах кэмнэ түһүү** // Забота-Арчы. – 1998. – Атырдыах ыйын 6 к.
147. **Итэҕэл эргийдэбинэ эрэ, үтүө майгы олобуруо** // Забота. Арчы. – 1998. – Атырдыах ыйын 13 к.
148. **Аҕалары түмүү** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Атырдыах ыйын 27 к.

149. **Копырина, А. И. Лөгөйгө Саха – Бельгийскэй оскуола арыллыа:** [Уус-Алдан улууһун үөрэҕин управлениетын методиһа А.И. Копырина интервьюта] // Учуутал аргыһа. – 1998. – Атырдыах ыйын 27 к. – С. 3.
150. **Слепцов, Н. Е. Оскуолалары сабыы нэһилиэктэри эһиэбэ:** [Муома улууһун үөрэҕин управлениетын сүрүннүүр специалиһа Н.Е. Слепцов интервьюта] // Учуутал аргыһа. – 1998. – Атырдыах ыйын 27 к.
151. **Бүгүңнү учуутал соруҕа – оҕону күннэтэ үрдүккэ дабатыы** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Балаҕан ыйын 2 к.
152. **Үрдүккэ көтүүгэ куорсун анныы** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Балаҕан ыйын 10 к.
153. **Ханаластар хардыылара кэниир** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Балаҕан ыйын 23 к.
154. **Хатаска сабыылаах анал оскуола** // Забота-Арчы. – 1998. – Сэтинньи 12 к.; Учуутал аргыһа. – 1998. - Балаҕан ыйын 24 к.
155. **Институт курстарга ынырар** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Балаҕан ыйын 24 к.
156. **Итэбэл эргийдэбинэ эрэ, үтүө майгы олобуруо** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Балаҕан ыйын 24 к.
157. **Кэрэ эйгэтигэр уһуйуу** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Балаҕан ыйын 24 к.
158. **Улахан Мархаба – сабыылаах анал профтехучилище** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Балаҕан ыйын 24 к.
159. **Үөрүүлээх сонун** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Балаҕан ыйын 24 к.
160. **Корякина, Н. А. Бивампир – эн аттыгар:** [үөрэх үлэһиттэрин идэлэрин үрдэтэр институт доцена Н.А. Корякиналыын сэхэргэһииттэн] // Учуутал аргыһа. – 1998. – Алтынньы 3 к.
161. **Саҥа оскуола тутулуннар** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Алтынньы 3 к.
162. **Директор буолан төрөөбөтөр, анал билии эрэйиллэр** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Алтынньы 8 к.
163. **Конкурс дипломана – Николай Терютин:** [Чурапчы улууһун Мугудай орто оскуолатын педагогунтан интервью] // Учуутал аргыһа. – 1998. – Алтынньы 8 к.

164. **“Холумтан тардыыта”** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Алтынньы 8 к.
165. **Хотугу оскуола, тугу кэпсиридээххин?** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Алтынньы 21 к.
166. **Бэсиздэнэн эрэ кыайбаккын** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Алтынньы 22 к.
167. **Үлэбэ саналыы сыһыаны олохтуо** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Алтынньы 22 к.
168. **Үйэлэргэ чэчирээ, үбүлүүйдээх оскуола!** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Сэтинньи 3 к.
169. **Директортан туох хаачыстыбаны ирдиигин?** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Сэтинньи 8 к.
170. **Олох очурдарыгар оҕустарбыт оҕолор** // Забота-Арчы – 1998. – Сэтинньи 12 к.
171. **Сууттаммыт оҕо диэн атарахсытыллыа суохтаах** // Забота-Арчы. – 1998. – Сэтинньи 12 к.
172. **Үрдүк үөрэх дипломун – тиэргэнтэн тэлэһийбэккэ эрэ** // Учуутал аргыһа. – 1998. - Сэтинньи 19 к.
173. **Игнатьева-Шарина, С. В. Оҕо ортотуттан лидери булан өйүүөххэ:** [Үө.Ү.И.Ү.И. үлэһитэ С.В. Игнатьева-Шариналыын кэпсэтии] // Кэскил. – 1998. – Ахсынньы 1 к.
174. **Тыл, өй, билии – конференцияба** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Ахсынньы 3 к.
175. **Педагог ПТО-97** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Ахсынньы 4 к.
176. **Арктика оскуолалара икки үйэ кирбиилэригэр:** [научнай-практической конференциятан] // Учуутал аргыһа– 1998. – Ахсынньы 17 к.
177. **Арктика учууталлара туох кэпсээннээххит ?** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Ахсынньы 17 к.
178. **Дьүкээбил тырымнас сүһума эдэрдэри ынырар** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Ахсынньы 17 к.
179. **Куорат учуутала, хайдах олоробун?** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Ахсынньы 17 к.
180. **Мээнэбэ этиллибэтэх тэннэбил:** [Саха АССР үтүөлээх учуутала М.Е. Тимофеев] // Учуутал аргыһа. – 1998. – Ахсынньы 17 к.
181. **Пикеттээн тугу ситиһиэххитий?** // Учуутал аргыһа. – 1998. - Ахсынньы 17 к.

182. **Уйаанды сарсынныта – оскуолаттан тутулуктаах** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Ахсынны 17 к.
183. **Үтүөбэ эрэллээх буолуобун** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Ахсынны 17 к.
184. **Хотугу Саха – ураты этническэй бөлөх** // Учуутал аргыһа. – 1998. – Ахсынны 17 к.
185. **Оскуола – тыа сириг сырдатар Киин** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Тохсунньу 21 к.
186. **Тулаайах уонна инбэлиит оҕолорго болҕомто күүһүрдүн** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Тохсунньу 21 к.
187. **Тыа сириг учууталлара** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Тохсунньу 21 к.
188. **“Аҕалар уонна оҕолор” конференция анала – эр дьону, уол оҕону өрө көтөбүү** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Олунньу 18 к.
189. **Павловскайга – философскай биэчэргэ...** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Олунньу 18 к.
190. **Кыһын оройугар – уу ортотугар:** [мөлтөх усулуобуйалаах дьибэ олорор элбэх оҕолоох учуутал ийэ туһунан] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Олунньу 18 к.
191. **Психологическай культураны ингэриг** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Олунньу 18 к.
192. **“Ыал - олох төрдө” мөңүрүөн мунньах буолла** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Олунньу 18 к.
193. **Оҕо кыһалбатын сүрэбинэн ылынар** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Кулун тутар 1 к.
194. **Аҕалар сэхэргииллэр** // Учуутал аргыһа. – 1999– Кулун тутар 4 к.
195. **Ини-бии Моякуновтар – конференция делегаттара** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Кулун тутар 4 к.
196. **Күлүктэн уот диэки тардыахха** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Кулун тутар 4 к.
197. **Хатыннар сайыны түһүүллэр:** [мелодист Василий Иванов туһунан] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Кулун тутар 4 к.
198. **Диплом кэннинээҕи үөрэхтээгин:** баар опыт, билигин таһым, инники саҕахтар // Учуутал аргыһа. – 1999. – Кулун тутар 18 к.
199. **Оҕо сатарыйыта – иити итэбэһиттэн:** [автор учууталларга оҕону иитиигэ бэсидэтэ] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Кулун тутар 18 к.

200. **Конференцияттан хаалбыт санаалар** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Кулун тутар 19 к.
201. **Аан дойдуну кэрэ өрүһүйө** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Муус устар 1 к.
202. **Манна киирэрбиттэн дьулайбаппын:** [быраабы кэхэр бырадыагалыыр оҕолору тутар, көрөр-истэр тэрилтэ үлэтэ] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Муус устар 1 к.
203. **Сүөһүлээх учуутал билиини биэрэр дуо?:** [аһаҕас кэпсэтии аанын аһы] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Муус устар 1 к.
204. **Улуу Пушкин үйэлэргэ кэриэстэниэ** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Муус устар 1 к.
205. **Учуутал иккис үрдэлэ:** [В. Филиппов “Туой хайа” ырыа конкурсун гран-при хаһаайына] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Муус устар 1 к.
206. **Үөрэҕириг туйгуннара, норуот маастардара** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Муус устар 1 к.
207. **Үөрэх министрствотыгар – бэбэхээ, бүгүн, сарсын** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Муус устар 1 к.
208. **Эһиги өйөбүлгүтүнэн, мин бүгүн тыыннаахпын** // Забота-Арчы. – 1999. – Муус устар 15 к.
209. **Бастыг бырайыакдипломана:** [“Сылучуутала” конкурстан-- А.М.Кириллин] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Муус устар 29 к.
210. **Дьэ, ону муодаргыбын** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Муус устар 29 к.
211. **Кини уроктара – өй, дууһа арыллыта** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Муус устар 29 к.
212. **Кэскилэ иннигэр** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Муус устар 29 к.
213. **Күннэтэ санга үктэлгэ:** [Таатта улууһун Баайаҕатааҕы дьибэ-садын сэбиэдиссэйэ Е.В. Мандарова туһунан] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Муус устар 29 к.
214. **“Сыл бастыг учуутала” конкурска** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Муус устар 29 к.
215. **Ылбыт билиим үрдэлгэ дабатар,... ол эрээри бүк түһэн олоруу сылаалаах:** [ҮөҮиҮи-ка фундаментальнай курска төгүрүк остуол] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Муус устар 29 к.
216. **Үүнэр үйэбэ чөл турук өрөгөйдүүрүн туһугар:** [Республика президенэ М.Е. Николаев үөрэҕириг үлэһиттэрин кытта көрсүһүүтэ] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Ыам ыйын 13 к.

217. **Кыһалҕаны аахсыбакка, үлэлэрэ тигинэс:** [Дьокуускайдааҕы көрбөт уонна мөлтөхтүк көрөр оҕолор оскуола оскуолаларыгар] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Ыам ыйын 27 к.
218. **Сорук: генофонданы өрүһүйүү, чөл олоҕу төрүттээһин:** [Президени кытта түһэрсэр сөбүлэһии бырайыагы дьүүллэһии] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Ыам ыйын 27 к.
219. **Сүрэхпин оҕоҕо аныбын** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Ыам ыйын 27 к.
220. **Ученый советка** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Ыам ыйын 27 к.
221. **Оҕо - өлбөөдүйбэт үрүн күн - өлбөт-сүппэт уһун үйэ** // Завота-Арчы. – 1999. – Бэс ыйын 25 к.
222. **Уол оҕо хайа үрдүгэр буолуох тустаах** // Завота-Арчы. – 1999. – Бэс ыйын 25 к.
223. **Бүгүһүнү учуутал соруга – оҕону күннэтэ үрдүккэ дабатыы:** [учууталлар сүбэ мунньахтарыгар РФ үөрэбин миниистирин I солб. А.Ф. Киселев кыттыыта] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Балаҕан ыйын 2 к.
224. **Дьэ, бу учебник!** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Балаҕан ыйын 2 к.
225. **Үрдүккэ көтүүгэ куорсун анныы** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Балаҕан ыйын 10 к.
226. **Үс директор биир санаанан:** [Н.А. Расторгуева, Н.Н. Винокурова, Р.Е. Тимофеева тустарынан] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Алтынньы 21 к.
227. **Тимофеева, Р. Е. Учуутал олоҕун устата үөрэниэхтээх:** [Үө.Ү.И.Ү.И. ректора Р.Е. Тимофеевалыын кэпсэтии] // Учуутал аргыһа. – 1999. – Алтынньы 21 к.
228. **Бэсидэнэн эрэ кыайбаккын** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Алтынньы 22 к.
229. **Ыал аҕатынан, оскуола – директорунан...** // Учуутал аргыһа. – 1999. – Сэтинньи 18 к.
230. **Оонньообуспут оҕус буолбуттаах** // Кэскил. – 2000. – Олунньу 21 к.
231. **Кырадаһыннарынан тигии абыланар:** ыстатыйа // Чолбон. – 2000. – № 6. – С. 67-68.
232. **“Чолбонго” суруттарың!:** [“Чолбон” сурунаал] // Саха сирэ. – 2000. – Бэс ыйын 15 к.

233. **Аргысмедстрах анала – туруктаах доруобуйа, көдьүүстээх эмтэни:** [Е.Е. Борисов туһунан] // Чолбон. – 2000. - № 8. – С. 58.
234. **Михайлова Е. И. Ыллыктаах санаа ыйытынан:** [үөрэх миниистирэ Е.И. Михайловаттан интервью] // Чолбон. – 2000.- №9.
235. **Оҕо литературата үйэлэр кирбиилэригэр:** [ыстатыйа] // Чолбон. - 2000. - № 11. – С. 92.
236. **Өрдөөбүтэ, “Ураатаабыт сайылыгар...:** [норуот хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ П.И. Матвеев туһунан] // Ил Түмэн. – 2001. – Олунньу 7 к.
237. **Дьол, үөрүү уйата – чөл куттаах үлэһит дьыэ-кэргэн:** [“2001 сыл бастың ыала” диэн респ. конкурс] // Чолбон. – 2001. - № 3. – С. 32.- 34.
238. **Сунтаар ытык-мааны ыаллара** // Чолбон. – 2001. - № 4. – С. 54.
239. **Эдэрдэр саналыы тэринэллэр** // Чолбон. – 2001. - № 11. – С. 84.
240. **Бастың баһаатай, үтүөкэн учуутал:** [РФ үөрэҕириитин туйгуна М.М. Алексеева туһунан] // Учуутал аргыһа. – 2002. – От ыйын 4 к.
241. **Ыал ийэтэ – олоҕу хамсатар күүс:** [П.М. Решетникова дьыэ-кэргэнин туһунан] // Чолбон. – 2002. - № 8. – С. 67-69.
242. **Айылҕаттан айдарыылаах муосчут:** [К.М. Мамонтов] // Чолбон. – 2002. - № 9. – С. 79-90.
243. **Львов, Н. Ф. Олоҕун үрдүкү анала:** [Таатта улууһун Харбалаахтааҕы Мординовтарга аналлаах музей директорун Н.Ф. Львову кытта кэпсэтии] // Чолбон. – 2003. – № 7. – С. 57.
244. **Үрүн халааттаах аанньал:** [эндоскопист быраас И.И. Степанов] // Эдэр саас. – 2003. - Атырдьах ыйын 20 к.
245. **Кэми кытта тэннэ үктээн:** [1-кы № -дээх профессиональнай-техническэй лицей] // Чолбон. – 2003. - № 11. – С. 70-74.
246. **Учууталлар учууталлара:** [Е.К. Васильев үөрэх үлэһиттэрин үрдэтэр институт үлэһитэ] // Чолбон. – 2004. - № 4. – С. 67-70.
247. **Күннэтэ сырдыгы, үйэлээҕи ыһа...** [I Дьөппөн оскуолатын учуутала А.Т. Федорова туһунан] // Учуутал аргыһа. – 2005. – Ыам ыйын 13 к.

248. **Олобун үрдүк анала** // Николай Федорович Львов “Саха киэн туттар дьоно” серияттан.. – Дьокуускай, 2005. – С. 215-220.
249. **Өлүөнүбү буолбут быһылаан:** [Хангалас улууһугар 1955 сылга элбэх киһи өлүүлээх быһылаан] // Чолбон. – 2005. - № 9. – С. 45-49.
250. **Мординова, М. Н. Аҕа - муударай сүбэһит:** [Амма Аччыгыйын кыһынынын, М.Н. Мординовалыын кэпсэтии] // Чолбон. – 2006. - № 1. – С. 52-58.
251. **Бастакы гематолог:** [СР доруобуйа харыстабылын туйгуна А.И. Степанова] // Чолбон. – 2006. - № 4. – С. 79-83.
252. **Петрова, М.И. Олобу, дьону олустук таптыыра:** [СР култууратын үтүөлээх үлэһитэ, “Чолбон” сурунаал кылаабынай редактора П.Д. Аввакумов кэргэнэ М.И. Петрованы кытта кэпсэтии] // Чолбон. – 2006. – № 5. – С. 19-22.
253. **Мөлүйөөннээх грант – тыа оскуолатыгар:** [Горнай улуунун Маҕарас орто оскуолатын үлэтин туһунан] // Чолбон. – 2006. - № 12. – С. 46-48.
254. **Ситэри кэрэ киһи:** [Россия Худуохунньуктары союһун чилиэнэ, норуот маастара И.Д. Иванова туһунан]// Саха сирэ. – 2006. – Ахсынньы 22 к.
255. **Кыра оскуола дьонун сааһа:** [Хоточчу орто оскуолатын үбүлүөйэ] // Чолбон. – 2007. - № 2. – С. 53-57.
256. **Өйтөн сүппэт үтүө өйдөбүллэр:** [Хачыкаат оскуолатыгар үөрэммит сылларын ахтыыта] // История развития Качикатской средней общеобразовательной школы им. С.П. Барашкова. – Покровск: 2007. – С. 131-133.
257. **Уваровская, А. Иис абыланар:** [Өктөмгө олодор иистэннээн Т.С. Андрееваны кытта кэпсэтии] // Чолбон. – 2008. – № 3. – С. 96.
258. **Сырдык аатыгар сүгүрүйэ...:** [суруйааччы Петр Аввакумов төрөөбүтэ 75 сылыгар ахтыы] // Чолбон. – 2009.- № 4. – С. 87-89.
259. **Поэт кэрэ музата:** [А.Г. Старостин – Сизэн Кынат олобун доһорунуун Л. П. Старостиналыын сэхэргэһии] // Чолбон. – 2009. – №6. – С. 94-96.
260. **Тыа сириг ыччат эрэ өрүһүйүө** // Чолбон. 2009. – № 8. – С. 67-70.

261. **Тарабукин, В. Тииннэрдээх суруйааччы:** [оҕо суруйааччыта В. Тарабукинныын сэхэргэһии] // Чолбон. – 2009. – №12. – С. 94-96.
262. **Сибэккилэрдиин дьүөгэлэһэн** // Далбар хотун. – 2010.- №3. – С. 30.
263. **Айар куттаах дьүөгэлэр:** [суруйааччылардыын, норуот маастарыныын сэхэргэһии] // Чолбон. – 2010. – № 3. – С. 90-96.
264. **Этиллибэккэ хаалбыт иһирэх тыл:** [фронтвик учуутал П.А. Константинов туһунан ахтыы] // Чолбон. – 2010. - N 10. – С.68-70.
265. **Хайдах олоһобут, хотугу учууталлар?:** [ааптар Уваровская диэн ийэтин араспаанньатынан илии баттаан Өлөөн, Эдьигээн улуунун учууталларыныын Хотугу Форумна көрсөн сэхэргэһиитэ] // Чолбон. – 2010. – №11. – С. 70-71.
266. **“Бичиктиин” аргыстаһан:** [“Бичик” үбүлүөйүнэн ааптар бу тэрилтэ үлэтигэр махтанар] // От традиций к инновациям. – Дьокуускай: 2011. - С. 112.
267. **Кириллин, Д. В. Үчүгэйи ааҕы- духуобунас тирэбэ:** [“Чолбон” урукку кылаабынай редактора, тылбаасчыт, суруйааччы Д. В. Кириллинниин сэхэргэһии] // Чолбон. – 2011. – № 2. – С. 68-70.
268. **Суруйааччы кэргэнэ буолуу - улахан эппиэтинэс:** [суруйааччылар огдооболорунуун интервьюлар] // Чолбон. – 2011. – №3.- С. 92-96.
269. **Новиков, В. В. “Хонор хоһоһолоох, сылдыар ыалдыттаах үтүө дьон этилэрэ..”:** [Күннүк Уурастыырап уолунуун В.В. Новиковтыын сэхэргэһии] // Чолбон. – 2011. – №5. – С. 94-96.
270. **Оҕону хомуска уһуйуу:** [хомус уһуйааннарын салайааччылары кытта сэхэргэһии] // Чолбон. – 2011. – № 6. – С. 46-56.
271. **Алексеев, И. Е.– Хомус Уйбаан. Сахабыт хомунун дорҕооно дьүрүһүйэ кутуллуо:** [биллиилээх хомусчут И.Е. Алексеев-Хомус Уйбаанныын хомус Аан дойдутааҕы VII конгрехын туһунан кэпсэтии] // Чолбон. – 2011. – №6. – С. 57-59
272. **Музей ис дууһата, тыһынар тыһыта киһи...:** [ф.н. к. Р.Т. Аммосова 70 сааһынан интервью] // Чолбон. – 2011. – № 7. – С.84-89.

273. **Кириллин, Д. В. Олобун устата “Чолбоннуун”:** [“Чолбон” урукку кылаабынай редакторын Д.В. Кириллины кытта сэхэргэһии] // Алампа алгыһынан. – Дьокуускай: Медиа-Холдинг “Якутия”. – 2011. – С. 16-17.
274. **“Хотугу сулус” кэл-лээ!:** [Айысхаана оҕо саабыттан “Хотугу сулуһу” кытта ситимин ахтар] // Чолбон. – 2011. - №10. – С.34-35.
275. **“Чолбонно” оҕолор суруктара:** [сурунаалга республика оскуолаларын үөрэнээччилэрэ туох ис хоһоонноох суруктары таһаартаабыттарын сэхэргиир] // Кэскил. – 2011. – Алтынньы 25 к.
276. **Бэрияк А. А. Туохтан да күндүтүк көрөбүн:** [суруйааччы Өлөксөй Бээрийэк кыһынынын А.А. Бэрияктыын сэхэргэһии] // Чолбон. - 2011. – №11. – С. 92-94.
277. **Үүнэр сыл үбүлүөйдээхтэринин сэхэргэһии:** [ааптар “Кэскил” сана кыл. редакторынынын Е.С.Иринцевалыын -Огдолуун, В. Ивановтыын, В. Гольдеровтыын интервьюта] // Чолбон. – 2011. - № 12. - С.93-96.
278. **“Хотугу сулус” кэл-лээ! //** Алампа алгыһынан. – Дьокуускай: Медиа-Холдинг “Якутия”. – 2011. – С. 19.
279. **Кинигэбэ кирири тыл //** Кондаков, И. И. Айаным аргыс ырыалара. - Дьокуускай: Бичик, 2012. – С. 3.
280. **Дьонно олус болҕомтолооҕо //** Савва Иванович Тарасов. – Дьокуускай, 2012. – С. 85.
281. **Федор Обутов: “Эһэм миэхэ аҕам тэнэ этэ...”:** [Амма Аччыгыйын сиэнэ Федор Обутов] // Чолбон. - 2012. - № 6.
282. **Олобун күүрээниэх үлэбэ анаабыта //** Чолбон. - 2012. - № 6.
283. **Эллэй уонна кини оҕолоро //** Чолбон. - 2012. - № 10.
284. **Данилов, Д. Д. Үйэлээх ырыалары айбыта:** [мелодист, самод. композитор Д.Д. Даниловтыын сэхэргэһии] // Чолбон. – 2012. – № 12.
285. **Кэрэ да киһи олорон ааспыт:** [Абый улуһуттан учуутал Е. Н. Макарова туһунан ыстатыйа] // Саньыбыт, суохтуубут. – Дьокуускай. – 2012. – № 10. - С. 30-35.
286. **Ыалдыт кэллэ. Тупсабай тиэргэни тэнитээччи. //** Чолбон. – 2012. -N5.

287. **Васильев, А. И. “Кинигэ баайдаах көннөрү холкуостаахпын...”:** [Москваҕа олорор сэдэх дьарыктаах А.И. Васильевы кытта сэхэргэһии] // Чолбон. - 2013. - № 2. - С. 94.
288. **Үүнэр - сайдар Одунуга:** [суоллаабы бэлиэтээһиннэр] // Чолбон. - 2013. - № 3.- С. 79.
289. **“Өйөһөн, өйдөһөн сылдыарын..”:** [Далан оҕолорунуун сэхэргэһии] // Чолбон. - 2013. - № 4. – С. 92-96.
290. **Васильева-Сивцева, Л. Д. “Норуоппар туһалаатарбын дии сыппыта...”:** [Суорун Омоллоон кыһынынын Л. Д. Васильева-Сивцеваны кытта сэхэргэһии] // Чолбон. – 2013. – N 7. – С. 92-96.
291. **Харлампыева, Н. И. “Суруйааччы олоххо айымньытын дьайар...”:** [Саха Сириин суруйааччыларын сойууһун бэрэссэдээтэлэ, народнай поэт Н. Н. Харлампыевалыын сэхэргэһии] // Чолбон. – 2013. – N 9. – С. 91-95.
292. **Аммосова, Л. С. Уйаҕас дуһалаах буйун - суруйааччы:** [прозаик С. О. Никифоров төрөөбүтэ 90 сылынан кыһа Л. С. Аммосовалыын кэпсэтии] // Чолбон. - 2013.-N 10. - С. 93-96.
293. **Умсуура. Соргулаах олоҕу тал:** [поэтесса Умсууралыын сэхэргэһии] // Чолбон. - 2013. - № 12.
294. **Кинигэбэ аан тылы суруйуу //** Аргыстаах аартыгынан - Дьокуускай, 2013. - С.3-5.
295. **Васильев А., Суруйааччылардыын атаһа тэпсэн олорон.** [эдэр кэрэспэдьиэннэр сүлүөттэрин туһунан] // Кэскил. - 2014.-Сэтинньи 11 күнэ-С. 11.
296. **Кинигэбэ кирири тылы суруйуу //** Симэхтээх оһуорум кистэлэн ийиитэ // Дьокуускай, 2014. - С.3-4.
297. **“Баҕарабын аал уоккут өссө күүскэ күөдүйүөн...”** [народ. поэт С.И.Тарасов дьизэ кэргэнин кытта сэхэргэһии] // Чолбон. - 2014. - № 4.
298. **Эркээнигэ эһиэкэй дьизэриэ** [биир күннээх командировкатан] // Чолбон. - 2014. - № 6.
299. **Хас саха сүрүбэр - “Сааскы кэм” сылаас илгизэр** [Амма Аччыгыйын романа 1 редакциятын тахсыбыта 70 сылынан ааҕааччылардыын сэхэргэһии] // Чолбон. - 2014. - № 7.
300. **Сосин, К.И. Ыал аата ыччатынан кизэркэйэр** [оҕо суруйааччытын кытта сэхэргэһии] // Чолбон. - 2014. - № 9.

301. **Кулачиков, А.С. Эллэй оѳолоро олус иллээх этибит...** [С.Р.Кулачиков-Эллэй кыра уолунаан сэхэргэһии] // Чолбон. – 2014. - № 11
302. **Эллэй хос сиэнэ – Александр Солженицын аатынан бириэмийэ лауреата** // Чолбон. - 2014. - № 11.
303. **Тарасов, А. Түмсүүлээх буолуобун А. Тарасов:** [ыстатыйаҕа Айысхаана Горнай улууһун лит. түмсүүтгэн куоһанан тахсыыта этиллэн ааһар] // Сыккыс. - 2014. - № 4. - С.3-4.
304. **Суруйааччы Петр Денисович Аввакумов төрөөбүтэ 80 сылыгар** // Кэскил. – 2014. – Ыам ыйын 6 к.
305. **Дмитриева, Н. С. Бары айымньылар дьонго тийбиттэн үөрэрэ...**: [А.С. Сыромятникова кыһыныын суруналыыс, СР култууратын үтүөлээх үлэһитэ Надежда Спиридоновна Дмитриеваны кытта сэхэргэһии] // Чолбон. – 2015. – № 1.- С. 89-92.
306. **Талба Аана талаанынан киэн сирдэри тэлэйэр:** [Таатта улууһуттан норуот маастарын, иистэнньэнин туһунан] // Чолбон. – 2015. – № 1.- С. 71-72.
307. **Соловьева, Н. “Аҕа сылаас тапталыгар бигэнэн улааппыт...”:** [Болот Боотур кыргыттарыныын Наталья, Татьяна Соловьевалары кытта сэхэргэһии] // Чолбон. – 2015. – № 4.- С. 91-96.
308. **Ойуку - бөдөн суруйааччы.** [П. Н. Харитоновтыын-Ойукулуун кэпсэтии // Чолбон. - 2015.- N 9. - С. 90-96.
309. **Михалева-Сайа Н., “Санаа көнүлүттэн ордук суох...”.** [поэтесса, СР култууратын үтүөлээх үлэһитэ Наталья Владимировна Михалеваны-Сайаны кытта кэпсэтии // Чолбон. - 2015.-N 11. - С. 88-94.
310. **Сылаас биһик тэнэ этэ.** [Ханалас улууһун 1 Дьөппөн санаторнай интернат-оскуолатын 50 сылыгар] //Чолбон. - 2015.-N 6-С. 62-67.
311. **Нөөрүктэйиттэн “Банаардаах сырдыкка”** // Полвека в атмосфере любви и тепла [санаторнай оскуола 50 сылынан тахсыбыт кинигэ]. – Дьокуускай, 2015. – С. 44-49.
312. **Улахан Учуталлыын алтыспыт түгэннэрбиттэн:** [учуутал М. Е. Тимофеев туһунан] // Учутал үрдүк аата. – Дьокуускай, 2015. – С. 128-133.

313. **Урсун. “Поэзияны талыы - дьылҕам эбит...”.** [поэт, П. А. Ойуунускай аатынан судаарыстыбаннай бириэмийэ лауреата Н. Е. Винокуровтыын-Урсуннуун сэхэргэһии //Чолбон. - 2016.-N 1-С. 85-89.
314. **Оѳолорго - болѳомтону:** [оѳолорго аналлаах уус-уран айымньылары суруйуу] // Саха сирэ. – 2016. - Муус устар 14 к.- С. 2.
315. **Айар көх уһугунна:** кинигэбэ аан тыл // Сэмсэ.- N 7, 8. - 2016.- С. 3.
316. **Кинигэбэ аан тыл** // Айтыына. Иэйиим истин илдьиттэрэ. -Бокуруоскай, 2016. – С. 3-6.
317. **Макеев, Д. Н. “Хотугу сулуһу” кыбыммытынан улааппытым...”:** [“Чолбон” сурунаал сүрүн эрдээктэринэн Д. Н. Макеевтыын сэхэргэһии] // Чолбон. – 2016. – N 7. – С. 91-95.
318. **Сиздэрэй тиэргэн хаһаайката:** [Хачыкаат нэһилиэгэр олорор Елена, Олег Нестеровтар тустарынан] // Саха сирэ. – 2016. – Балаһан ыйын 8 к.
319. **Саха литературатын суолдьут сулуһа - “Чолбон”** // Кэскил. – 2016. – Сэтинньи 22 к.
320. **Горохов, С.Н. “Айар үлэбэ кынаттаабыта...”:** [“Хотугу сулус” урукку сүрүн эрдээктэрин С. Н. Гороховы кытта сэхэргэһии] // Чолбон. – 2016. – N 11. – С. 87.
321. **Үчүгэй да этилэр ол кэмнэр...:** [Ханалас улууһун Хачыкаат оскуолатыгар үөрэммит кэмнэрин ахтыы] // Школа имени Семена Барашкова. – Якутск, 2016. – С. 122.

* * *

322. **Профессия будущего:** [семинар соцпедагогов Аляски в республике] // Учительский вестник. – 1997. – 14 авг.
323. **Интервью с академиком Д.А. Даниловым** // Учительский вестник. – 1998. – 21 мая.
324. **Школа, которую называют родной:** [работа школы для слепых и слабовидящих] // Забота-Арчы. – 1998. – 9 дек.
325. **Вся жизнь – один чудесный миг...** // Учительский вестник. – 1999. – 22 мая.

1.6. ЭЛЕКТРОННАЙ ТАҔААРЫЫЛАР

326. **Сүлүһүннээх иннэ; Хаксаат тыал; Ыраатар бэйэбин сайыһа; Күн бэлэбэ; Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ. 1 ч.:** [электр. книги]. - Покровск, 2012 / МУ “Хангаласская ЦБС”; <http://biblio.xangalas.ru>. – 1 электр. опт. диск (CD-ROM).
327. **Суруйааччы Анна Егоровна Варламова:** [60 сааһыгар анаан мультимедийнай электроннай таһаарыы] – Покровской: Киин библиотека, 2012. – 1 электр. опт. диск (CD-ROM).
328. **Айысхаана “Сүлүһүннээх иннэ” сэһэнэ:** [саха гимназиятын үөрэнээччилэрэ ырытыылары]. – Дьокуускай, 2006. / “Саха” НККИК. – 1 электр. опт. диск (CD-ROM).
329. **Айысхаана “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ”** романын Национальной библиотекаҕа сүрэхтээһин. – Дьокуускай, 2016. - 1 электр. опт. диск (CD-ROM).
330. **Айысхаана. Ыраатар бэйэбин сайыһа...** / ааҕар СР үтүөлээх артыыската З. Попова. – Дьокуускай, 2007. - 1CD-R (MP-3) / СР культуратын уонна духовнай сайдыытын министерствота. Респ. көрбөттөр анал библ-калара.
331. **Варламова А. Е. - Айысхаана “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ”:** [саха радиотын биэриитигэр роман 1-кы чааһын саха гимназиятын үөрэнээччилэрэ, учууталлара, төрөппүттэрэ ырыталлар]. – Дьокуускай, 2013. / “Саха” НККИК. – 1 электр. опт. диск (CD-ROM).
332. **Ботуева, Нь. Айысхаана “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ”:** [Саха радиотын ыччакка аналлаах биэриитигэр “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ” романын суруйааччылар, литературоведтар, ааҕааччылар ырытыылары] // Кэскил. – 2014. – Ыам ыйын 6 к. / “Саха” НККИК. - – 1 электр. опт. диск (CD-ROM).
333. **Олоѳум кэпсээнэ; “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ”** / А.Е. Айысхаана // Төрөөбүт литература. – 8 кыл. үөрэх кинигэтэ: 2 чаастаах / Гоголева, М. Т., Захарова, Г.А., Осипова, М.В. – Дьокуускай: Бичик, 2016. – С. 159 – 160. (“Саха оскуолата” систиэмэтэ) 1 электр. опт. диск (CD-ROM).

II. А.Е. ВАРЛАМОВА– АЙЫСХААНА ОЛОѳО УОННА АЙАР ҮЛЭТЭ.

2.1. ОЛОѳУН УОННА АЙАР ҮЛЭТИН ТУҔУНАН

334. **А. Е. Варламоваҕа – Айысхаанаҕа “Саха Республикатын культуратын үтүөлээх үлэһитэ” бочуоттаах ааты ингэриин туһунан:** СР Президенин ыйааҕа // Саха сирэ. – 2006. – Сэтинньи 28 к.; Якутия. – 2006. – 28 нояб.

* * *

335. **Үчүгэй үөрэх, көхтөөх үлэ:** [Горнай улууһугар үлэлээбит сыллара] // Кэскил. – 1985. – Тохсунньу 26 к.
336. **Суханов, В. Үчүгэй түмүк күүтүллэр:** [улууска айымньылаахтык үлэлээһинэ ахтыллар] // Үлэ күүһэ (Горнай). – 1986. – Алтынньы 1 к.
337. **Конкурс кыайыылаахтара:** [С. Данилов 70 сааһынан ытыллыбыт лит. конкурска 1-кы миэстэни ылыыта] // Үлэ күүһэ (Горнай) – 1987. – Муус устар 11 к.
338. **Осипова, М. Төрөөбүт тылга уһуйааччылар:** [айымньылаах үлэтэ ахтыллар] // Үлэ күүһэ. (Горнай) - 1988. – Муус устар 13 к.
339. **Осипова, В., Платонов, Р. Истин быһыыга-майгыга.** // Үлэ күүһэ (Горнай). – 1989. – Олунньу 4 к.
340. **Томтосова, Н. “Чугдаар, ыллаа, чуораан, аһылынна киэн аан!”:** [учуутал быһыытынан үлэтэ этиллэр] // Бэлэм буол. – 1989. – Алтынньы 24 к.
341. **Неустроев, И. Сүбэ-соргу биэрдилэр** // Ильич уоттара. (Сунтаар). – 1990. – Балаҕан ыйын 15 к.
342. **Монастырев, Н. Эдэрдэргэ анаан** // Саха сирэ. – 1991. – Кулун тутар 27 к.
343. **Тапыев, В. Кэскили түстэһэн:** [I Дьөппөн орто оскуолатыгар иитэр үлэни тэрийээччи завуч быһыытынан] // Хангалас. – 1992. – Олунньу 15 к.
344. **Ефимова, Р. Кырдал кыталыга – Анна:** [“Океан” лаабырга сынньаммыт үөрэнээччи Айысхаанаҕа махтала] // Кэскил. - 1993. – Сэтинньи 26 к.
345. **Борисов, П. Хараначчылар кэллилэр:** [СГУ студена А.Е. Варламоваҕа үөрэммитин ахтан ааһар] // Эдэр саас. – 1993. – Ахсынньы 15 к.

346. **Варламов, Д. Оҕо дьобурун сайыннарыгыга:** [I Дьөппөн орто оскулатын үлэтэ] // Өлүөнэ очуостара. – 1994. – Олунньу 21 к.
347. **Аввакумов, П. Биһиги сана авторбыт туһунан:** [суруйааччы М. Федотова сэхэнин кириити тылыгар А. Е. Варламова ахтыллар] // Чолбон. – 1994. – № 5.- С. 3-4.
348. **Яковлев, В. Кэскилбитин кэбиннэрбэт туһугар:** [үөрэнээччини сахалыы тыынна иитии] // Өлүөнэ очуостара. – 1994. – Ахсынньы 8 к.
349. **Яковлев, В. Кэрэхсэбиллээх үлэлээх :** [I Дьөппөн орто оскулатыгар сонун хайысхалаах үлэлэр] // Өлүөнэ очуостара. – 1995. – Олунньу 21 к.
350. **Осипов, И. Айысхаана айар биэчэрэ** // Саха сирэ. – 1995. – Муус устар 1 к.
351. **Анна Варламова – Россия Суруйааччыларын союһун чилиэнэ** // Саха – сонуннар ЯСИА. – 1997. – Сэтинньи 20 к.; Саха сирэ. – 1997. – Сэтинньи 21 к.; Якутия. – 1997. – 20 нояб.
352. **Васильева, Д. Бу биэс сыл иһигэр:** [Т. Маркова интервьютун иһигэр] // Саха сирэ. – 1998. – Алтынньы 13 к.
353. **Кириллин, Д. Литература сайдыытын анааран көрдөххө:** [суруйааччы Союһугар кириитигэ мэктиэлэнии] // Саха сирэ. – 1998. – Алтынньы 13 к.
354. **Нельбисова, Г. Сахалыы астаах сандалы тула** // Саха сирэ. – 1999. – Атырдьах ыйын 7 к.
355. **Седалищев, С. “Хотугу толбонно” умнуллубат түгэн:** [айар оҕолор лаабырдарыгар Хангалас улууһун Мохсоҕоллообор] // Кэскил. – 2000. – Олунньу 4 к.
356. **Тарабукин, В. Айар куттаах кыргыттар:** [Саха сирин суруйар идэлээх дьахталлара] // Саха сирэ. – 2000. - От ыйын 29 к.
357. **А.Е. Варламова-Айысхаана** // Огорокова, В. Саха литературата үйэлэр кирбиилэригэр. – Дьокуускай, 2000. – С. 27.
358. **Сүүрбэһис үйэ кэпсээнньитэ** // Хангалас. – 2001. – Кулун тутар 8 к.
359. **Васильев, Н. Киэн аартыкка сирдээччи:** [“Чолбон” сурунаал үбүлүөһүнэн кылгас интервью] // Кэскил. – 2001. – Сэтинньи 13 к.

360. **Аввакумов, П. Чабыллыа тыгар үлэнэн күүрэн:** [“Чолбон” сурунаал 75 сылынан] // Кыым. – 2001. – Сэтинньи 15 к.
361. **Аввакумов, П. Кэпсиэ, сарсыардаангы сулус:** [“Чолбон” сурунаал 75 сылыгар аналлаах репортаж бэлэмнээтэ Т.Маркова] // Саха сирэ. – 2001. – Сэтинньи 16 к.
362. **Маркова, Т. Кэпсиэ, сарсыардаангы сулус!:** (“Чолбон” сурунаал 75 сылыгар) // Саха сирэ. – 2001. – Сэтинньи 16 к.
363. **Винокуров, Н.Е.- Урсун. Суруйааччы активноһун үрдэтиэххэ**// Чолбон. – 2002. - № 3. – С. 95.
364. **Винокурова, В.Н. Өрүүтүн күндүтүк саныбыт:** [Айысхаана 50 сааһыгар] // Кэскил. – 2002. - Алтынньы 22 к. – С. 8-9.
365. **Кэпсиэ, сарсыардаангы сулус: “Чолбон” сурунаал 75 сылыгар аналлаах репортаж:** Аввакумов П., Тарабукин В., Варламова А. // Саха сирэ – 2002. – Сэтинньи 16 к.
366. **Маркова, П. Далан дойдутугар дьикти саас эргиллэитэ:** [айар бөлөх Чурапчыга сылдыһыта] // Саха сирэ. – 2003. – Муус устар 5 к.
367. **Уус-Алданна духуобунас академиятын күннэрэ:** [делегация састаабыгар киирэн Курбуһах нэһилиэгэр сылдыһыта этиллэр] // Саха сирэ. – 2003. – Муус устар 17 к.
368. **Аан тыл:** [кириити тылга Айысхаана ахтыллан ааһар] // Толковый словарь якутского языка. – Т.1. – Новосибирск: 2004. – С. 9; С. 16.
369. **Кыайыылаах Кытыан:** [А.Е. Варламова сабыылаах литературнай конкурса ылыммыт аата] // Саха сирэ. – 2004. – Ыам ыйын 21 к.
370. **Анна Егоровна Варламова - Айысхаана – прозаик** // Попов, И. К. Саха суруйааччыларын псевдонимнара. – Дьокуускай, 2005. – С. 7.
371. **Васильев, Г. - Ала Чуо. Айысхаана:** ыччаппытын харыстыыр туһуттан: [Айысхаанаттан интервью] // Көмүөл. – 2005. - № 4. – С. 15-16.
372. **Тимофеев, М. Сөрүүн сүөгэй курдук сүрэби-быары сөрүүкэтэр:** [А.Е. Варламова Горнай улууһугар үлэлии сылдыһытын ахтар] // Үлэ күүһэ (Горнай) – 2005. – Балаһан ыйын 7 к.

373. **Егоров, Р. Тумарчаны кытта кэпсэтиитэ:** [Саха литературатыгар дьохуннаабы айыа, суруйуо диэн Айысхаананы эрэнэрин этэр] // Көмүөл. – 2005. – № 9. – С. 23.
374. **Лазарева, У. Хангаластарга дьоро кизинэ:** [Хангаластан тахсыбыт суруйааччылар – улуус библиотекатыгар] // Кыым. – 2005. – Сэтинньи 30 к.
375. **Матвеев Е.А.** // Өйдөбүннүк. – Покровской, 2005. – С. 113-114.
376. **Угарова, В. Олох очурдарыттан хайдах быһһаныахха?:** [“Сүлүһүннээх иннэ” сэхэн туһунан оҕолортон интервьюлар] // Саха сирэ. – 2006. – Олунньу 10 к.
377. **Тарасов, А. Тугу сөбүлээн аабабын?:** [ыччаттар “Сүлүһүннээх иннэ” сэхэни сэргээн аахпыттарын этэр] // Эдэр саас. – 2006. – Кулун тутар 22 к.
378. **Варламова, А. Е. “Чолбон” уота угууар:** [“Чолбон” сурунаал эппиэттиир сэкиритээрэ А. Е. Варламовалыын интервью / кэпсэттэ И. Гаврильев] // Кыым. – 2006. – Алтынньы 16 к.
379. **“Чолбон” сурунаал 80 сыла:** [сурунаал үбүлүөйүгэр сыһыаран А.Е. Варламова – Айысхаана “СР культуратын үтүөлээх үлэһитэ” буолбутун туһунан] // Орто дойду. – 2006. – Сэтинньи 23 к.
380. **Васильев, Н. Кинигэ, хаһыат доҕордонун!:** [Айысхаана Саха национальнай гимназиятыгар ыалдьыттаата] // Кэскил. – 2006. – Ахсынньы 1 к.
381. **Нутчина, Т. “Олоҕу көрөрүм уларыйда”:** [суруйааччы кыһа Вика Варламоваттан интервью] // Кыым. – 2006. – Ахсынньы 7 к.
382. **Лыткина, З. Дойдум дьохун дьоно:** [Тит-Эбэ оскуолатын бүтэрбиттэр тустарынан] // Ханалас. – 2007. – Кулун тутар 16 к.
383. **Скрябин, Е. Истин, иһирэх көрсүһүү:** [Д. В. Кириллины уонна А.Е. Варламова-Айысхааналыын көрсүһүү] // Ханалас. – 2007. – Тохсунньу 11 к.
384. **Мордовская, А. Айысхаана кэрэ кэпсээннэрдээх:** [“Ыраатар бэйэбин сайыһа” диэн сэхэн табыста] // Ханалас. – 2007. – Балаҕан ыйын 11 к.
385. **Сергеева, Т. Суруйааччы гражданскай позициялаах дуо?:** [суруйааччы дьахталлартан интервью] // Кыым. – 2008. – Кулун тутар 6 к.

386. **Васильев, Н.П. Саха санаата:** [суруйааччы Айысхаана ситиһиилээхтик үлэлии сылдьарын ахтар] // Киин куорат. – 2008. – Кулун тутар 13 к.
387. **Павлова, М. “Доҕорум миэнэ – кинигэ”** // Кэскил. – 2008. – Кулун тутар 18 к.
388. **Маисов, С. Ийэм миэхэ холобур буолар:** [эдэр суруйааччыны кытта кэпсэттэ И. Осипов] // Чолбон. – 2008. – № 6. – С. 88.
389. **Маркова, Т. Норуokka тахсыахха, өй-санаа угуохха:** [Н. Харлампьеваттан интервью] // Саха сирэ. – 2008. – Алтынньы 14 к.
390. **Чемезова, М. Бор көмүс күһүнэ:** [Горнай улууһун Мытаах нэһилиэгэр суруйааччылар (ол иһигэр Айысхаана) ыалдьыттаатылар] // Кэскил. – 2008. – Ахсынньы 9 к.
391. **Степанова, М. П. Билинни литератураҕа жаргону туттуу:** [Айысхаана “Сүлүһүннээх иннэ”, Уйбаан Ойуур “Убай”, Венера “Эргиччи эрэй, төгүрүччү түрүлүөн”, “Сатамматахтар саарыстыбаларыгар, дьоло суохтар үйэлэригэр” айымньыларын холобуругар] // Саха тылын истилиистикэтэ: туруга, кэскилэ. – 2008. – С. 240-242.
392. **Тарасов, С. Айысхаана айар үлэтин туһунан аҕыйах тыл** // Ахтыспычча, аргыйы наллаан кэпсэтиэххэ. – Дьокуускай: Бичик, – 2009. – С. 147-148.
393. **Маркова, Т. Саха былыргытын үөрэтиэхпин оскуола саҕаттан баҕарарым...”:** [Урсун үбүлүөйүнэн интервьюга бииргэ үлэһиир дьоно “Чолбоннор” ахтыллаллар] // Саха сирэ. – 2009. – Олунньу 5 к.
394. **Тапыев, В. Уран тыллаахтары бииргэ түмэн:** [литературнай кулууп биир сылын бэлиэтээһингэ Айысхаана кытынна] // Ханалас – 2009. – Кулун тутар 3 к.
395. **Алексеева, Т. Аҕыйахпыт диэбэттэр** // Кэскил. – 2009. – Кулун 6 тутар 20 к.
396. **Сага музей-библиотека:** [Ханалас улууһун 1 Дьөппөн нэһилиэгэр] // Кыым. – 2009. – Муус устар 20 к.
397. **Семенова, Р.С. Наркомания – үйэ түгүнэстиитин дьаллыга:** [Айысхаана “Сүлүһүннээх иннэ” сэхэнэ] // Чолбон. – 2009. – № 5. – С. 88-92.
398. **Скрябина, Р.Г. Хойутаан баран хобо чуорааны хонкунаппат туһугар:** [Айысхаана “Сүлүһүннээх иннэ” сэхэнин ааҕан баран] // Чолбон. – 2009. – № 5. – С. 88-92.

399. **Герасимова, Н. Бэчээт түбүлгэтин сэргэхситиэххэ** // Кыым. – 2009. – Балаҕан ыйын 10 к.
400. **Окорокова, В. Б. Саргылаах санабыт - биһиэнэ сахабыт салаата:** [А. Е. Варламова – саха салаатыгар үөрэнэн бүтэрбиттэр истэригэр] // Якутск, 2010. – С. 21-24.
401. **Иванова, С. Дьөппөн кэнчээрилэрин салгыбыт** // Кэскил. – 2011. – Кулун тутар 22 к.
402. **Нельбисова, Г. Ааҕар ыал оҕото кинигэбэ чугас:** [Айысхаана Мэнэ-Хаҥаласка “Ааҕы күнүгэр”] // Саха сирэ. – 2011. – Кулун тутар 31 к.
403. **Васильев, А. Олох остуоруйата:** [үөрэппит оҕотун ийэтэ аҕыйах тылынан санаан ааһар] // Кэскил. – 2011. – Нам ыйын 31 к.
404. **Маркова, Т. Чабылһа сырдыгы тур, “Чолбон”:** [Айысхаана сурунаал үбүлүөйүгэр бириэмийэлэннэ] // Саха сирэ. – 2011. – Сэтинньи 1 к.
405. **Варламова А.Е. – Айысхаана. Хаатылыма өнг кырсыттан:** [суруйааччы ийэлээх аҕата Мэнэ-Хаҥалас Хаатылыматыттан төрүттээхтэрин сэнэргиир] // Хаатылыма. – Дьокуускай: 2011. – С. 328.
406. **Осипов, И. “Олоххо эппиэтинэни сүгэбин...”:** [суруйааччы А.Е. Варламова– Айысхаананы кытта 60 сааһынан сэнэргэһии] // Чолбон. – 2012. – № 1. – С.90-93.
407. **Туйаара Сиккиэр. “Икки үлэни тэннэ тутан”...:** [Айысхаана олоҕун, айар үлэтин туһунан интервью] // Кыым. – 2012. – Атырдьах ыйын 4 к.
408. **Избекова, Е. “Саха тыла тыыннаах буоларыгар бигэ эрэллээхпин”:** [тележурналист Е. Избекова народнай поэт С. И. Тарасовтыын сэнэргэһиитигэр Айысхаана дьохун айымньылары өссө да биэриэбэ диэн эрэнэрин этэр]. – Дьокуускай, 2012. – С. 208.
409. **Хоточчу сирэ, дорообо!:** [Айысхаана төрөппүттэрин кытары Киирэптэр дьибэ кэргэттэрэ бииргэ олоҕорбуттара ахтыллар] // Дархан Саха Сэмэн Киирэп. – Дьокуускай, 2012. – С. 104.
410. **Васильева, А., Андросов, Г. Уустук кэм прозата:** [Эдэр суруйааччылар XVIII Сүбэ мунньахтарыгар А.Е. Варламова-Айысхаана проза секциятын салайсан сүбэ-ама биэриитэ ахтыллар] // Эдэр саас. – 2012. – Муус устар 11 к.

411. **Маркова, Т. “Поэт кырдыксыт эрэ буоллаҕына поэт буолар”:** [Аныгы темаҕа прозаҕа А. Е. Варламова-Айысхаана үлэлэһэрэ этиллэр] // Саха Сирэ. – 2012. – Балаҕан ыйын 1 к.
412. **Леонтьева, Ж. Оҕо саастан утумнаан:** [суруйааччы А.Е. Варламова-Айысхаананын 60 сааһынан сэнэргэһии] // Кэскил. – 2012. – Олунньу 21 к.
413. **Лэгэнтэй Тыын Харбас. Үгэни суруйарга оҕолортон үөрэммитим:** [ааптар Серафим Ильин Айысхаанаҕа махтанарын этэр] // Орто Дойду сонуннара. – 2012. – Кулун тутар 1 к.
414. **Ноева, С. Е. Айысхаана прозата– аныгы кэм сиэркилэтэ** // Чолбон. – 2012. – № 4. – С. 89-92.
415. **Скрябин, Е.Е. “Чулуулартан биирдэстэрэ”:** [А.Е.Варламова аата ахтыллан ааһар] // Холумтан сойботун, күһэнэ быстыбатын... – Дьокуускай, 2012. – С.15-16.
416. **“Бэлэм буол”-бут “Кэскил”-лээх” эбээт!:** [урукку “Бэлэм буол”, билинни “Кэскил” хаһыаттар тустарынан] // Саха сирэ. – 2013. – Балаҕан ыйын 29 к.- С. 30.
417. **Маркова, Т. Суруйааччы айымньытынан аата ааттанар** // Саха сирэ. – 2013. – Сэтинньи 15 к.
418. **Тарасов, А. Түмсүүлээх буолуобун:** [“Сыккыс” литературнай түмсүү историятыттан] // Сыккыс. – 2014. - № 4. – С. 3-5.
419. **Винокуров, И. П. Петр Аввакумов бэргэн этиилэрэ:** [А. Е. Варламова үтүө холобурун батыһан П. Аввакумов бүтэһик романыттан бэргэн тыллары хомуйбута этиллэр] // Чолбон. – 2014. – № 4.
420. **Харлампьева, Н. “Поэттар элбэхтэр, араастар, соһуччулар...”:** [Маркова Т. Н. Харлампьеваттан интервью ыларыгар Айысхаана ахтыллар] // Саха Сирэ. – 2014. – Кулун тутар 3 к.
421. **Гуринов, А.-Арчылан. Саха аймах салгын кутун бас кыһата:** [саха тыла үрдүк үөрэх ситимигэр киирбитэ 75 сылынан онно үөрэммит суруйааччылар испиһэктэригэр Айысхаана баар] // Кыым. - 2014.- Алтынньы 23 к.
422. **Тарасов, А. Түмсүүлээх буолуобун!:** [Айысхаана Горнай улуухун “Сыккыс” литературнай түмсүүттэн куоһанан тахсыыта этиллэн ааһар] // Сыккыс. - 2014. – N4. - С. 3-4.

423. **Ильина, Н. Саҥа ааттар. Ураты суоллар:** [эдэр суруйааччылар республикатааҕы сүбэ мунньахтарыгар эдэр ааптардары ырытыыга үлэлэһиитэ] // Эдэр саас. – 2014. – Кулун тутар 26 к.
424. **Андросов, Г. Горнайга суруйааччылар түөлбэлэригэр:** [прозаҕа олохтоох ааптардар айымньыларынын ырытыыга Айысхаана үлэлэспитин туһунан] // Саха сирэ. – 2014. – Муус устар 25 к.
425. **Аввакумова, Л. Мин санаабар:** [Горнай улууһугар саха суруйааччылар, олох истэригэр А. Е. Варламова, тыа сиригэр культурнай, духуобунай олоһор сүбэ-тирэх буолалларын бэлиэтиир] // Саха сирэ. – 2014. – Муус устар 26 к.
426. **Варламова, В. Ийэбин А. Е. Варламованы үтүө сүбэһитим быһыытынан ааттыбын** // Якутский край. – 2014. – С.10-11.
427. **Матвеева (Уваровская), П. Г. Бултаах-алтаах дойдуга:** [Айысхаана ийэтэ Прасковья Герасимовна Аҕа дойдуга сэрриитин кэмигэр үлэтин, оҕолорун тустарынан кэпсээниитэ] // Хангаласцы в Великой Отечественной. Кн. 3. – Покровск, 2015. – С. 464-465.
428. **Жендринский, С. Суруйааччы Айысхаананын көрсүһүү** // Саҥа олох. – 2015. – Балаҕан ыйын 24 к.
429. **Манчурина, О. “Эйигин үөрдэ сырыттарбын...”:** [Айысхаананы уонна кини кыра кыһа Виктория Варламованы кытта оҕо саас литература, дьиэ кэргэн туһунан сэрэгэһии] // Үйэ. – 2015. – Сэттинньи -Ахсынньы. – С. 8-9.
430. **Трофимова, М. “Төрөөбүт Нөөрүктэйим сүрэхпиттэн сүппэт”:** [суруйааччы Айысхаананы кытары дойдутун, дьонум, оҕо сааһын туһунан сэрэгэһиитэ] // Хангыл. – 2015. – С. 12-13.
431. **Скрябин, Е. Суруйааччылардыын көрсүһүү:** [1Дьөппөн нэһилиэгэр литература сылын арийыыга “Чолбон” сурунаал редакцията ыалдьыттаата] / Е. Скрябин // Хангалас. – 2015. – Олунньу 20 к.
432. **Стручкова, Н. Өлбөөдүйбэт күүстээх** [“Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ” романын туһунан] // Кэскил. – 2015. – От ыйын 7 к. - С. 11.

433. **Халгаева, С. С. Айысхаана айымньыларын үнүгэстэрэ.** [киин библиотекаҕа суруйааччы А. Е. Варламова - Айысхаана, суруналыыс М. Н. Власьева ааҕааччылары кытта көрүстүлэр] // Таатта. - 2015. - Алтынньы 1 күнэ. - С. 3.
434. **Одуну:** [Горнай улууһун Одуну (Маҕарас) нэһилиэгин историята; А. Е. Варламова ситиһиилээх үлэтэ ахтыллар] // Бэрдьигэстээх. 2015. – С.349.
435. **Аммосова, Л. “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэр”:** [роман иккис кинигэтин сүрэхтэниитэ автор төрөөбүт дойдутугар Хоточчуга буолла] // Хангалас. – 2016. – Кулун тутар 4 к.
436. **Айысхаана. Оҕолорго - болҕомтону:** [оҕолорго аналлаах уус-уран айымньылары суруйуу] // Саха сирэ. – 2016. - Муус устар 14 к.- С. 2.
437. **Ойуку. Саҥа тыһынынан :** [А. Е. Варламова-Айысхаана айар үлэтин ырытыыга ыстатыйа]. – Дьокуускай, 2016. – С. 174-176.
438. **Ойуку. “Суруйааччы туспа аналлаах...”:** [суруналыыс Попов Р. Ойукулуун сэрэгэһиитигэр дьахтар суруйааччылар роман курдук бөдөн жанрга үлэлэһиилэрин суруйааччы үөрэн бэлиэтээбит] // Саха сирэ. – 2016. – Бэс ыйын 23 к.
439. **Константинова, М. Айар аартык арыллан айанна ыгырар** // Хангалас. – 2016. – Алтынньы 11 к.
440. **Мигалкин, И. Күүтэрбит, кэтэһэрбит сурунаалбытын** // Чолбон. – 2016. – N 11.
441. **Рыкунов, Н. Үтүө үгэстэри тирэх онгостон:** [билигин суруйааччыларга бэлиэтээһиннэр]. – Дьокуускай, Бичик. – 2016. – С. 37-43.
442. **Осипов И. - Ойуур. “Чолбон” сурунаал ыал айы кэтэһиилээх ыалдьыт буолуоҕар баҕарабыт!:** [сурунаал үлэһиттэрин үлэлэрэ-хамнастара кэпсэнэр] // Кыым. – 2016. – Сэттинньи 17 к.
443. **Скрябина, Дуя:** [“Дьөппөн кэнчээрилэрин” чилиэнэ Айысхаананы литературнай куруһуогу төрүттээччинэн билинэр] // Кэскил. – 2017. – Олунньу 14 к.

* * *

444. **Юнкоры в Якутске (фотоподпись)** // Будь готов. – 1988. – Тохсунньу 20 к.
445. **Варламова А.Е. – Айысхаана** // Союз писателей Якутии. – Якутск, 2000. – С. 153.
446. **Союз писателей Якутии:** Варламова А.Е. – Айысхаана // Степанов, В.К. Творческие союзы Якутии. – Якутск, 2002. – С. 93-94.
447. **Ежегодник. Республика Саха (Якутия):** [о вручении наград победителям республиканского литературного конкурса]. – Якутск: 2005. - С. 288.
448. **“Ментовские” журналисты получили премии:** [о награждении А. Е. Варламовой грамотой и денежной премией МВД республики за повесть “Ядовитая игла”] // Эхо столицы. – 2006. – 20 янв.
449. **Харитонов, П.Н. Развитие культуры:** [упоминается имя А.Е. Варламовой, внесшей вклад в развитие культуры улуса] // Хангаласский улус: история, культура, фольклор. – Дьокуускай: Бичик, 2007.. – С. 157.
450. **Сегодняшний день литературы Якутии** // Васильева, Д. О далеком прошлом и настоящем. – Якутск: Бичик, – 2008. – С. 171.
451. **Харлампыева, Н. Якутская литература на современном этапе:** доклад съезда писателей Якутии // Чолбон. – 2008. - № 11.- С. 11.
452. **Тапыев, В. Литературному клубу – год** // Хангалас. – 2009. – 20 февраля.
453. **Харлампыева, Н. Писатель. Время. Ответственность:** доклад // Чолбон. – 2010. - № 1. - С. 3-9.
454. **Зайцев, Ю. Итоги первого Года Духовности:** [спец. выпуск администрации МР “Хангаласский улус”] // Хангалас. – 2011. – 22 ноября.
455. **Сергеева, О. Анна Варламова-Айысхаана разрушает стереотип:** село – “отстой” // Жизнь Якутска. – 2012 - 8-15 марта. – С. 15.
456. **Харлампыева, Н.И. Размышления о советской литературе в Якутии:** [доклад на XVI съезде Союза писателей Якутии] // Чолбон. - 2013. - N 11.

457. **Федорова, Е. Застой в якутской литературе** // Наше время. – 2015. – 23 янв.
458. **Мы ими гордимся** : [среди выпускников Качикатской школы упоминается имя А. Е. Варламовой-Айысхааны] // Школа имени Семена Барашкова. – Якутск, 2016. – С. 174-176.
459. **Артюшкина, А. Хангаласцы – в творческом процессе** // Хангалас. – 2016. – 11 октября.

* * *

460. **Анна Варламова - Айысхаана** // Писатели земли Олонхо: биобиблиогр. справ. – Якутск, 2000. - С. 153.
461. **Варламова Анна Егоровна - Айысхаана:** биобиблиогр. ыйынньык. – Покровской, 2007. - 45 с.
462. **Анна Егоровна Варламова - Айысхаана** // Союз писателей Якутии. – Дьокуускай: Бичик, 2009. - С. 149.
463. **Анна Егоровна Варламова:** биография // Трудовая Слава. Т. 3. – Якутск. 2010. - С. 338-339.
464. **Варламова Анна Егоровна-Айысхаана** // Трудовая слава Земли Хангаласской. – Покровск, 2014. – С. 59.
465. **65 лет со дня рождения Анны Егоровны Варламовой-Айысхааны, (1952), прозаика** // Якутия- 2017: календарь знаменат и памят. дат / Нац. б-ка Респ. Саха (Якутия), Центр. нац. и краеведч. библиогр. отд. Ретросп. нац. и краеведч. библиогр.; [сост. Л. Т. Ядреева; ред. А. Н. Иванова]. – Якутск, 2016. – С. 3.
466. **65 лет со дня рождения Анны Егоровны Варламовой-Айысхааны, (р.1952), прозаика** // Якутия- 2017: календарь знаменат. и памят. дат / Нац. б-ка Респ. Саха (Якутия), Центр для детей и юн-ва; сост. Е. Н. Кычкина. – Якутск, 2016. – С. 4.
467. **65 лет со дня рождения А. Е. Варламовой (Матвеевой) - Айысхааны, (1952), заслуженного работника культуры РС (Я), прозаика** // Календарь знаменат. и памят. дат на 2017 год / Хангаласская ЦБС. – Покровск, 2016. – С. 5.

2.2. АЙЫСХААНА АЙЫМНЫЫЛАРА ЫСТАТЫЙАЛАРГА АХТЫЛЛАН ААҔЫЫТА.

468. **Аввакумов, П.** “Кытаатын, кэпсээннэрдэ суруйун!” // Эдэр коммунист. – 1985. – Ыам ыйын 5 к.
469. **Окорокова, В.** Тыл маастардарын уроуктара // Эдэр коммунист. – 1987. – Сэтинньи 25 к.
470. **Аввакумов, П.** Эдэрдэр айымныыларга: [киири тылга] // Чолбон. – 1988. - № 8. – С.3.
471. **Аввакумов, П.** Саха сирин суруйааччыларын XII съеһигэр прозаны ырытыыга // Чолбон. – 1994. - №1.
472. **Тарасов, А.** Тугу сөбүлээн аабабын?: [“Сүлүһүннээх иннэ” сэһэни ыччаттар аахпыттар] // Саха сирэ. – 2000. – Кулун тутар 22 к.
473. **Руфов, С.** Сунтаардаабы көмүс күһүн // Кыым. – 1990. – Алтынньы 2 к.; Зыр-зыр. – 2002. – С. 144.
474. **Тарасов, С.** Ахтыылар. Этиилэр. Ыстатыйалар. – Дьокуускай: Бичик, 2003. – С. 455.
475. **Аввакумов, П.** Мүччүрүбэт ирдэбил: [сабыылаах литературнай конкурса Айысхаана сэһэни биһирэниитэ этиллэр] // Саха сирэ. – 2004. – Алтынньы 29 к.
476. **Иванова, А.Н.** Арахсыспат аргыспыт, эрэллээх доборбут: [“Саха сирин кинигэтин кыһата - сана үйэбэ” кинигэттэн. “Бичик” 80 сааһыгар]. – Дьокуускай: Бичик, 2006. – С. 150.
477. **Гоголева, А. А.** “Сүлүһүннээх иннэ” диэн аһабаас кэпсэтии тугу көрдөрдө?: [үөрэнээччилэри кытта санаа атастаһыы] // Бытантай уоттара (Эбээн Бытантай улууһа). – 2007. – № 5.
478. **Уткин, К.Д.** Билиһини прозаба айан санаалар // Ил Түмэн.- 2007.- Олунньу 9 к.
479. **Иванов, В.** Наркотик иэдээн энэрдээх // Саха сирэ. – 2007. - Бэс ыйын 26 к.
480. **Павлова, М.** “Доборум миэнэ – кинигэ” // Кэскил. – 2008.- Кулун тутар 18 к.
481. **Осипова, А.П.** Кинигэ долбуура: [А.Е. Варламова-Айысхаана “Сүлүһүннээх иннэ” диэн сэһэни аабаарга сүбэлиир] // Киин куорат. – 2008. – Атырдьах ыйын 21 к.
482. **Лукин, И.** Эмчиттэргэ уонна “Чолбонорго” махтал // Орто Дойду.- 2008.- Алтынньы 2 к.
483. **Нельбисова, Г.** Сунтаарым – иэйиһилэрим биһигэ: [А.Е. Варламова ахтыллан ааһар] // Киин куорат – 2008. – Ахсынньы 18 к.
484. **Лэгэнтэй Тыын Харбас.** Эмчиттэргэ уонна “Чолбонорго” махтал // Энциэлиттэн сабаһаммыт айан. – Дьокуускай, 2009.- С. 158-162.
485. **Оконешникова, Д.В.** Кинигэ долбуура: [А.Е. Варламова-Айысхаана “Сүлүһүннээх иннэ” диэн сэһэни аабаарга сүбэлиир] // Киин куорат. - 2009.- Тохсунньу 1 к.
486. **Герасимова, Н.** Бэчээт түһүлгэтин сэргэхситиэххэ // Кыым. – 2009. – Балаһан ыйын 10 к.
487. **Иванов, Д.** Кинигэ долбуура: [А.Е. Варламова-Айысхаана “Сүлүһүннээх иннэ” диэн сэһэни сөбүлээн аахпыттын этэр] // Киин куорат. – 2010. – Алтынньы 28 к.
488. **Оконешникова, Д.В.** Саха уус-уран литературатыгар эдэр ыччат уобараһа // Воспитание чтением: организация библиотечного общения: науч. практ. сборник. – Якутск, 2010. – С. 131.
489. **Пахомова, Р.** Кинигэ долбуура: [А.Е. Варламова-Айысхаана “Сүлүһүннээх иннэ” диэн сэһэни кэрэхсээбитин этэр] // Киин куорат. – 2011. – Атырдьах ыйын 11 к.
490. **Егорова, А.** Кинигэ долбуура: [А.Е. Варламова-Айысхаана “Сүлүһүннээх иннэ” диэн сэһэни аабаарга этэр] // Киин куорат. – 2011. – Сэтинньи 17 к.
491. **Капрынов, А.** Ким тугу аабаарый? // Кыым. – 2012. – Сэтинньи 15 к.
492. **Ботуева, Нь.** Кинигэ долбуура: [А.Е. Варламова “Сүлүһүннээх иннэ”, “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ” айымныыларын биһирээн аабыталаабытын этэр] // Киин куорат. – 2012. – От ыйын 5 к.
493. **Кириллин, А.** Кинигэ долбуура: [А.Е. Варламова “Сүлүһүннээх иннэ” сэһэни кэрэхсээбитин этэр] // Киин куорат. – 2012. – Балаһан ыйын 20 к.
494. **“Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ”:** [хаһыакка хаартыскалаах заметка] // Кэскил. – 2013. – Ыам ыйын 7 к.
495. **Маркова, Т.** Саха сирин литературатын сана сабахтара // Саха сирэ. – 2013. – Алтынньы 4 к.
496. **Татарина, М.В.** Кинигэ долбуура: [“Сүлүһүннээх иннэ” сэһэни ыччаты толкуйдатар, үөрэтэр кинигэ быһыытынан сыаналыыр] // Киин куорат. – 2013. – Алтынньы 31 к.

497. **Билинни саха литературата:** сана саҕахтар, сана ааттар: [монография; Айысхаана “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ” романа С. И. Егорова ыстатыйатыгар ырытыллыбыт]. – Якутск, 2013.
498. **Ботуева, Нь. Айысхаана “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ”:** [эфиргэ ытыааччы Ньургуйаана - “Саха НК биэриилэрин редактора Ньургуйаана Ботуева магистратураны бүтэрэригэр Айысхаана “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ” романыгар научнай-чинчийэр үлэни суруйбутун ахтар] // Кэскил. – 2014. – Ыам ыйын 6 к.
499. **Ефремова, Л. Н. “Кинигэ долбуура” рубрикаҕа:** [“Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ” романы ыччаттарга сырдатар] // Киин куорат. – 2014. – Атырдыах ыйын 7 к.
500. **Иванов, В. Учутал-суруйааччы:** [“Үнүгэс” тыллыаҕа диэн Айысхаана романын иккис чааһа суруллуутун туһунан кэпсэтиитэ] // Кэскил. – 2014. – Алтынньы 7 к.
501. **Ксенофонов, М. В. “Дьолум - үөрэнээччилэрбэр”:** [Айысхаана “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ” диэн айымньытыгар санаатын этэр] // Кэскил. – 2014. – Алтынньы 7 к.
502. **Стрюкова, Ж. Айысхаана кинигэтэ былдьаһык** // Саха сирэ. – 2015. – Олунньу ый 19 к.
503. **Архипова, А. Ийэ тыл ийэттэн** // Кэскил. – 2015. – Муус устар 9 к.
504. **Санникова, М. “Аныгы саха кинигэ аахпат буолбатах...”:** [филологическай наука доктора П. В. Сивцева-Максимова билинни литератураны ырытыыга Айысхаана “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ” романын үчүгэй айымньы быһыытынан этэр] // Кыым. – 2015. – Ыам ыйын 21 к.
505. **Иванова, М. “Кинигэ долбуура” рубрикаҕа эппиэтэ:** [“Сүлүһүннээх иннэ” сэхэни биһириирин этэр] // Киин куорат. – 2015. – Алтынньы 8 к.
506. **Наумова, А. “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ”:** [Нац. б-каҕа Айысхаана сана кинигэтин презентацията] // Хангалас. – 2016. – Муус устар 15 к.

* * *

507. **Руфов, С. В Сунтаре золотая осень:** [творческие встречи] // Соц. Якутия. – 1999. – 16 окт.
508. **Бурцев, Д. Т., Ойунская С. П. Художественные особенности современной прозы** // Литература Якутии на современном этапе. 1980-1990-е гг.: очерки. – Якутск: 2001. – С. 4, 7, 29, 30.
509. **Художественные особенности якутской прозы** /Ойунская С.П., Бурцев Д. Т. Мыреева А. Н., Васильева. Д. Е. // Литература Якутии XX века. – Якутск, 2005. – С. 377, 387 - 388.
510. **Максимова, С.В. Формирование современной системы государственного книгоиздания в РС(Я):** [“Саха сирин кинигэтин кыһата – сана үйэбэ” кинигэттэн. “Бичик” 80 сааһыгар]. – Дьокуускай: Бичик, 2006. – С. 29.
511. **Самые популярные в мире , России и Якутии книги:** [упомянуты произведения А.Е. Варламовой-Айысхааны] // Наше время. – 2008. – 11-17 апреля.
512. **Ефремова, Л. Книги навстречу новым друзьям** // Воспитание чтением: организация библиотечного общения. – Якутск, 2010. - С. 133-134.
513. **Шапошникова, А. Литература на подъеме:** [итоги XVI съезда Союза писателей Якутии] // Якутия. – 2013. – 4 окт.
514. **Самсонова, Т. П. Якутский рассказ:** основные тенденции развития (конец XX - начало XXI вв) - Якутск: ИГИИПМНС СО РАН, 2014. - С. 52, С. 54, С. 56, С. 124. [упомянуты произведения А. Е. Варламовой-Айысхааны].
515. **Вышла новая книга известной якутской писательницы Анны Варламовой-Айысхааны:** [в историч. зале НБ РС (Я) состоялась презентация 2-й части романа “Үргүөрдээх кэм үнүгэстэрэ”А. Е. Варламовой - Айысхааны] // Хангалас. – 2016. - 15 апр.

2.3. БУКЛЕТТАРГА

516. **Төрөөбүт дойдубар тапталым:** [Горнай улуунун Маҕарас орто оскулатын литературнай куруһуогун чилиэннэрин айымньылары]. - Горнай, 1991. – С. 3.
517. **“Кэскил”, “Юность Севера” хаһыат историятыттан.** – Дьокуускай: Сахаполиграфиздат, 2001. – 45 с.
518. **Ханалас улуунун Хоточчу сүрүн орто оскуолата (1930-2001).** – Покровская, 2001. – С. 12-19.
519. **“Чолбон” сурунаал 75 сыла** // Чолбон. – 2001. – №10..
520. **Олох сырдык аартыга:** [Горнай улуунун Маҕарас орто оскулатын 70 сыла]. 1931-2001. – Горнай, 2001. - С. 22.
521. **Иһирэх тылынан:** [I Дьөппөн орто оскуолата (1931-2002)]. – Покровская, 2002. - С. 60-64.
522. **Дьөппөн орто оскуолата.** – Покровская, 2002. – С. 45.
523. **Скороходкин Роман Васильевич – Саха АССР үтүөлээх учуутала / Ханалас улуунун үөрэбин салаата.** – Покровская: 2003. - С. 17,32
524. **Олох сырдык аартыга:** 2-с ч. [Горнай улуунун Маҕарас орто оскуолата]. – Чолбон. - 2006. - С. 5-7.
525. **Учууталга махтал.** – Покровская, 2006. - С. 80.
526. **Дьөппөн кэнчээрилэрэ.** – Покровская, 2007.- С. 28.

* * *

527. **Институт повышения квалификации работников образования РС(Я) 1939-1999.** – Якутск: 1999. - С. 23.

АНАЛ ААТТАРЫНАН ЫЙЫННЫК

Аввакумов П.Д.	6, 8, 9, 253,	Васильев Н.П.	386
.....	258, 304, 347, 360, 361,	Васильева А.	295
.....	365, 419, 468,470, 471,475	Васильева Д.	352
Аввакумова Л.	425	Васильева Д.Е.	509
Айттыына Уран	12	Васильева Д.О.	450
Алампа	11	Васильева Л. Д. (Сивцева) ..	6,290
Алексеев И.Г.	17	Васильева О.Г.	63
Алексеев И.Е. - Хомус Уйбаан	271	Винокуров И. П.	419
Алексеева М.М.	143, 240	Винокуров Н.Е. – Урсун	6, 363
Алексеева Т.	395	Винокурова В.Н.	364
Амма Аччыгыһа... 6,250, 281, 299		Винокурова Н. Н.	226
Аммосова Л.	435	Власьева М.Н.	433
Аммосова Л. С.	292	Гаврильев И.	378
Аммосова (Никифорова)Л. С. ...	6	Герасимова Н.	399, 486
Аммосова Р.Т.	6,272	Гоголева А.А.	477
Андреева Т.С.	257	Гоголева М.Т.	56, 333
Андросов Г.	410, 424	Гольдеров В.	277
Аргунова (Кулачикова) Д. С.	6	Горохов С.Н.	320
Артюшкина А.	459	Григорьев А.	12
Архипов А.С.	18	Григорьева Л.П.	3
Архипова А.	3,503	Гуринов А. – Арчылаан	421
Арчылан А.	4	Далан	6, 289, 366
Багынанов В.П.	139,141	Данилов Д.А.	323
Болот Боотур.....	6, 307	Данилов Д. Д.	6, 284
Борисов П.	345	Данилов С.	337
Борисова А.	60	Дмитриев П.	23
Ботуева Нь.	3, 332, 492, 498	Дмитриева Н.С.	6, 305
Бурцев Д.Т.	3, 46, 508, 509	Долун	12
Бэриак А.А.	6,276	Дьөһөгөй Дьүүгэтэ	12
Варламов Д.	346	Евстафьев А.С.	1
Варламова В.	426	Егоров Р.	373
Васильев А.	403, 410	Егорова А.	3, 490
Васильев А. И.	6,287	Егорова О.П.	76
Васильев Г.	1	Егорова С. И.	497
Васильев Г. – Ала Чуо	371	Ефимова Р.	344
Васильев И.	12	Ефремова Л.	499, 512
Васильев Н.	359, 380	Заболоцкая З.	97

Зайцев Ю.	454	Леонтьева Ж.	412
Захарова Г. А.	56, 333	Лукин И.	482
Жендринский С.	428	Лукина (Васильева) С.	12
Иванов В.	197, 277, 479, 500	Лыткина З.	382
Иванов Д.	487	Львов Н.Ф.	243, 248
Иванова А.Н.	476	Лэзэнтэй Тыын Харбас .	413,484
Иванова И.Д.	254	Маисов С.	388
Иванова М.	505	Макарова Е. Н.	285
Иванова О.	70	Макеев Д.Н.	6, 317
Иванова С.	401	Максимов Х.	47
Иевлев Е.	5	Максимова С.В.	510
Игнатъева С.В. – Шарина ...	173	Мальшиев В.	2
Избекова Е.	408	Мамонтов К.М.	242
Ильин С.	413	Мандарова Е.В.	213
Ильина Н.	423	Манчорина О.	429
Иринцеева Е.С.-Огдолуун	277	Маркова П.	366
Капрынов А.	491	Маркова Т.	362, 389, 393, 404, 411, 417, 495
Кардашевская В.	59	Матвеев Е. А.	375
Киирэп С.	409	Матвеева (Уваровская) П.Г..	427
Кириллин А.М.	209, 493	Мигалкин И.	440
Кириллин Д.В. 6, 267,273,353,383		Миронова Е.	21
Кириллина С.	12	Михайлова Е.И.	234
Киселев А.Ф.	223	Михалева - Сайа Н.	6, 309
Колесова В.	12	Мойуу Кыыһа	12
Колесова Л.	12	Монастырев Н.	342
Кондаков И.И.	22, 279	Мординова М.Н.	6, 250
Константинов П.А.	264	Мордовская А.	384
Константинова М.	439	Моякуновы	195
Копырина А.И.	149	Мыреева А. Н.	509
Корякина А.О.	130	Нарыйа	12
Корякина Н.А.	160	Наумова А.	506
Корякина -Умсуура О. Н... 6, 293		Неймохов Е.	3
Ксенофонтов В.	3, 4, 44	Нельбисова Г.	354, 402, 483
Ксенофонтов М. В.	501	Нестеровы Ел. и О.	318
Күннүк Уурастыгырап	6	Неустроев И.	341
Кулачиков А.С.	6, 301	Никифоров С. О.	6, 292
Кулачиков С.Р. – Элэй	301	Николаев М.Е.	216
Кулачикова А.А.	6	Николаева Е.	5
Лазарева У.	374		

Новиков В.В.	6, 269	Сивцева-Максимова П.В.	504
Ноева С.Е.	414	Сиэн Кынат	6
Нутчина Т.	381	Скороходкин Р.В.	523
Обутов Ф.	6, 281	Скрябин Е.	383, 415, 431
Ойунская С.П.	508, 509	Скрябина Д.	443
Оконешникова Д.В.	485, 488	Скрябина Р.	3, 398
Окорокова В.	357, 400, 469	Слепцов Н.Е.	150
Осипов И.-Ойуур.. 6, 350, 406,442		Слепцова – Куорсуннаах Е.....	6
Осипова А.П.	481	Солженицын А.	6,302
Осипова В.	339	Соловьева Н.	6, 307
Осипова М.	338	Соловьева, Т.	6, 307
Осипова М. В.	56, 333	Сосин К. И.	6, 300
Өлөксөй Бээрийэк	6, 276	Старостин А.Г.-Сиэн Кынат	259
Өлөксөй Мээтискэй	12	Старостина Л.П.	6, 259
Павлова М.	387,480	Степанов В.К.	446
Пахомова Р.	489	Степанов И.И.	244
Петрова М.И.	6, 252	Степанова А.И.	251
Платонов Р.	339	Степанова М.П.	391
Попов Р.	438	Стручкова Н.	432
Попов С.А - Сэмэн Тумат.....	7	Стручкова Нь.	5
Попова М.	1, 2, 5	Стрюкова Ж.	502
Прокопьева М.	12	Суорун Омоллоон	6, 290
Птицына М.	3, 5	Суханов В.	336
Пухов И.В.	16	Сыромятникова А.С.	6, 305
Пушкин	204	Талба Аана	306
Расторгуева Н.А.	226	Тапыев В.	343,394, 452
Решетникова П.М.	241	Тарабукин В.	6,261,356,365
Руфов С.	473, 507	Тарасов А. ...	303,377,418,422,472
Рыкунов Н.	3, 441	Тарасов С. И.	6,280,297, 392,408 ,474
Самсонова Т. П.	514	Татарина М.В.	496
Санникова М.	504	Теплых Р.П.	140
Сантаева (Яковлева Л. В.)	6	Терютин Н.	163
Сафроньева А.	12	Тимофеев М.	65,372
Седалищев С.	355	Тимофеев М.Е.	180, 312
Семенова Р.	3, 397	Тимофеева Р.Е.	226,227
Сергеева О.	455	Томтосова Н.	340
Сергеева Т.	385	Трофимова М.	430
Сергучев И.	15	Туйаара Сиккиэр	407
Сибирякова Р.	5		

Туйгууна Куо	12
Уваровская А.	257,265
Уваровская В.И.	10
Угарова В.	376
Уокка Куо	12
Урсун	313
Уткин К.Д.	478
Федорова А.Т.	247
Федорова Е.	457
Федосеева С. Н.	6
Федотова М.	347
Филиппов В.	205
Халгаева С.	433
Харитонов П.Н.-Ойуку.....	6, 308, ... 437, 438, 449
Харламтьева Н.И.....	6, 291, 389, ... 420, 451, 453, 456
Хатылаев И.М.	19
Чачуа С.	12
Чемезова М.	390
Шапошникова А.	513
Шепелева Н.С.	6
Элэй	6, 302
Эркин	12
Яковлев В.	1, 348, 349
Яковлев Г. (Кыра Хабырыыс)..	63
Яковлева О.В.....	6

ИЫНЭЭБИТЭ:

КИИРИИ ТЫЛ	3
АЙЫСХААНА ПРОЗАТА –	
АНЫГЫ КЭМ СИЭРКИЛЭТЭ	5
ВАРЛАМОВА (МАТВЕЕВА) АННА ЕГОРОВНА -	
АЙЫСХААНА. БИОГРАФИЯ.....	10
I. А.Е. ВАРЛАМОВА – АЙЫСХААНА ҮЛЭЛЭРЭ.....	12
1.1. КИНИГЭЛЭРЭ	12
1.2. ХОМУЙАН ОНОРБУТ ҮЛЭЛЭРЭ.....	15
1.3. РЕДАКЦИЯЛААБЫТ КИНИГЭЛЭРЭ	17
1.4. ХАҢЫАТТАРГА, СУРУНААЛЛАРГА,	
КИНИГЭЛЭРГЭ ТАХСЫБЫТ ҮЛЭЛЭРЭ.....	18
1.5. ХАҢЫАТТАРГА, СУРУНААЛЛАРГА,	
КИНИГЭЛЭРГЭ ЫСТАТЫЙАЛАРА	21
1.6. ЭЛЕКТРОННАЙ ТАҢААРЫЫЛАР.....	38
II. А.Е. ВАРЛАМОВА– АЙЫСХААНА ОЛОҢО	
УОННА АЙАР ҮЛЭТЭ.....	39
2.1. ОЛОҢУН УОННА АЙАР ҮЛЭТИН ТУҢУНАН.....	39
2.2. АЙЫСХААНА АЙЫМНЬЫЛАРА	
ЫСТАТЫЙАЛАРГА АХТЫЛЛАН ААҢЫЫТА.....	50
2.3. БУКЛЕТТАРГА	54
АНАЛ ААТТАРЫНАН ЫЙЫННЬЫК.....	55

Айысхаана- Варламова Анна Егоровна

Биобиблиографической ыйыннык
2-с таһаарыы

Хомуйан онордулар:

Наумова Альбина Моисеевна
Келина Зоя Семеновна

Хангалас улууһунааҕы кииннэммит библиотека ситимэ
Информация-библиография салаата

Подписано в печать 27.02.2017 г.
Формат 60x86 1/16. Усл. п.л. 3,75.
Бумага обычная. Тираж 50 экз.

Изготовлено ИП «Никифоров А.М.»
678000, г. Покровск
8(914)297-62-79
E-mail: surguluk@mail.ru